

BUDAKALÁSZI

XVII. évfolyam | 8. szám
2023. október

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Калазу

Közösségi
kötségvetésből
elkészült a
Tündérmanó ösvény

A TARTALOMBÓL

- Településrészenkénti Fórumok az új építési szabályokról
- Újraéledő testvérvárosi kapcsolatok
- Megerősödve, veszteségeken, kríziseken túl – a kalászi idősek helyzete
- Hangulatos Kultúr Piknik a Faluház udvarán
- Kapocs Közösségi Ruhatár: ahol találkozik a kellemes a haszonnal
- 100 éves a Lenfonó – sorozat
- Patak Patriots: egy igazi közösségi sportélmény

Újrapapír

100 ÉVES A LENFONÓ

A Klinger Henrik által 1923-ban alapított szövőgyár idén ünnepli fennállása 100. évfordulóját.

Bár az elmúlt harminc évben már nem működött a Lenfonó, a kerek évfordulóról nem szeretnénk elfeledkezni.

Szeretettel várjuk az egykori munkatársakat és családtagjaikat az ünnepi alkalomra, ami egyben a 100 éves jubileumra készült időszaki kiállítás megnyitója lesz.

Az esemény időpontja:
2023. november 16. (csütörtök) 15.00 óra

Helyszín:
Faluház, bálterem

Újjáalakult a testvérvárosi egyesület, EGYÜTT ÜNNEPELTÜNK A KAHLIAKKAL

Hosszú éveken át egy egyesület szervezte és tartotta a kapcsolatokat Budakalász testvértelepüléseivel. Az évek során Kahl am Main, Lövéte és Ada polgáraival remek együttműködés alakult ki, a települések lakói közös sport és kulturális eseményeket szerveztek, szoros barátságok szövődtek. A Testvérvárosi Kapcsolatok Egyesülete 2017-ben sajnos megszűnt, a kapcsolattartást a polgármesteri hivatal vette át. A korábbi személyes ismeretségek, barátságok révén a közvetlen hétköznapi kapcsolatok a városlakók között azonban a mai napig megmaradtak. Az egyesület egykori és új tagjai a városvezetés támogatásával nemrég úgy döntöttek, hogy a Budakalászi Testvérvárosokért Egyesület újjáalakul.

„A Budakalászi Testvérvárosokért Egyesület újjáalakításának legfontosabb célja, hogy a Covid járvány éveiben meglazult kapcsolatokat felfrissítsük – fogalmazott Rehák András, a Budakalászi Testvérvárosokért Egyesület elnöke. – Szerencsém van, mert a korábbi egyesület munkájába is bekapcsolódhattam. Az elődeink állhatatos munkája nagy segítség lesz a most bekapcsolódók számára. Természetesen számítunk a régi egyesületi tagokra, de mindazok jelentkezését szívesen vesszük, akik örömmel dolgoznának az egyesületben.”

Kahl am Main-nal idén ünnepeljük testvértelepülési szerződésünk 25 éves jubileumát. A kahliai szeptember második felében látogattak el hozzánk, családoknál laktak és gazdag program várt rájuk szombaton és vasárnap is. Német barátaink részt vettek a Kalászi Kultúr Pikniken, ahol szándéknyilatkozatot írtak alá a további együttműködésről. A két város testvérvárosi egyesület vezetője, Roland Solatges és Rehák András, illetve Udo Hammer és Forián-Szabó Gergely alpolgármesterek egy új együttműködési megállapodásban jelezték, törekedni fognak arra, hogy testvérvárosi együttműködés a következő 25 évben is fennmaradjon. A 25 éves jubileum a Magyar Posta közreműködésével a filatélia-történelem részévé is vált, mivel egy személyes bélyeg is született ebből az alkalomból.

Pillanatképek Kahl és Budakalász közös múltjából

TISZTELT BUDAKALÁSZIAK!

Zum Gedenken an 25 Jahre Freundschaft

A 25 éves jubileum a Magyar Posta közreműködésével a filatélia-történelem részévé is vált, mivel egy személyes bélyeg is született ebből az alkalomból.

Az elmúlt évtizedekben Budakalász három településsel létesített testvérvárosi kapcsolatot. Németországban Kahl am Main városával, a nemzeti összetartozás jelként pedig Erdélyben Lövétevel és a Délvidéken Adával. A legnagyobb múltra a Kahl am Mainnal kötött testvérvárosi kapcsolat tekint vissza. **Az együttműködést még 1998-ban kezdeményezte Gerold Stickler, a német testvérvárosi kapcsolatok akkori városi vezetője, Wagner Katalin, a Német Nemzetiségi Egyesület elnöke és Harcsa Lajos, Budakalász akkori polgármestere.**

A Hargita megyei Lövétevel 2000-ben kötöttünk testvérvárosi megállapodást. A Székelyudvarhelytől 30 kilométerre fekvő 3500 lakosú székely-magyar település mellett 2009-től a délvidéki (kelet-bácskai) többségében még magyarok lakta Ada településsel is testvérvárosi kapcsolatban vagyunk. Délvidéken az etnikai és az országhatárok már lassan összeérnek, Erdélyben is egyre kevesebb magyar szót hallani, ezért volt fontos, szimbolikus jelentőségű az akkori döntés.

A koronavírus-járvány lehetetlenné tette a méltó kapcsolattartást. A járványhelyzet javulásakor 2021 júliusában dr. Göbl Richárd polgármester Erdélyben találkozott Mihály Dénessel, Lövéte polgármesterével, hogy személyesen adja át meghívását az ottani fiataloknak. A járványügyi korlátozások feloldásával 2021. szeptemberében 27 adai és lövétei fiatal és kísérőiket láttuk vendégül. A határon túli magyarok együtt járták be a környéket, közös programokon vettek részt a budakalászi 1111. Szent István Cserkészcsapat fiataljaival, illetve ott voltak a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus legfontosabb programjain is.

Udo Hammer, Roland Solatges, Rehák András és Forián-Szabó Gergely a Kalászi Kultúr Piknik alkalmával szándéknyilatkozatot írtak alá a további együttműködésről.

HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYOK

„HA NEM LÉPÜNK, 5000 FŐVEL NŐHET A LAKOSSÁGSZÁM”

– fórumorozat az új budakalászi építési szabályokról

A településrészenként szervezett lakossági fórumokon Forián-Szabó Gergely alpolgármester elmondta: évtizedek óta halljuk, hogy Budakalász megtelt, de szigorítás helyett a város belső zöldfelületein lakóparkok épültek és tovább nőtt a lakosságszám. A számítások szerint, ha nem történne változás, további ötezer fővel nőne a lakosságszám, ami 40 százalékos emelkedést jelentene. A mostani városvezetés az ígéretéhez híven határozottan lép, ennek fontos eleme az új szabályozás előkészítése.

Forián-Szabó Gergely kiemelte: a felmérések alkalmával egyértelműen kiderült, hogy a budakalásziak 90 százaléka egyetért azzal, hogy a lakosságszám-növekedés üteme fenntarthatatlan.

Az új építési szabályok bevezetését alapos szakmai előkészítés, számos konzultáció és megtartott lakossági fórum előzte meg, a kérdőíves felmérésre közel hat-százán írásban is válaszoltak.

A HÉV-től a 11-es útig

Budakalásznak nincs városközpontja

A városközpont kialakítása az elmúlt évtizedekben elmaradt. Ahhoz, hogy a Petőfi téren valódi városközpont jöjjön létre, a terv kijelöli szükséges átalakításokat, a körforgalom melletti beépítetlen területen pedig egy pihenőpark fejlesztéséhez teremt lehetőséget. Ezeket a törekvéseket a fórumokon megjelentek kifejezetten üdvözlötkék.

Lenfonó talajszennyezés – a kármentesítés után közösségi célú fejlesztés

Három éve a város által megrendelt talaj és talajvíz mintavétel drasztikus szennyezést mutatott ki az egykori gyárterületen. A hatóságok ezután környezetvédelmi eljárást indítottak. Nagel István alpolgármester elmondta: az évtizedekig halogatott teljes körű környezeti felmérés befejeződött, rövidesen meglesznek a laboreredmények, és reményeink szerint a kármentesítés is elindul. A költségeket a „szennyező fizet” elv alapján az állam finanszírozza, a terület megtisztítása után itt az önkormányzat közösségi célú fejlesztéseket tervez.

Sétány kialakítása, a városközpont, a Duna-part és a bevásárlóközpont összekötése

Az Omszk-tó környezetében közparkbővítés és új sétány kialakítása szerepel az elképzelések között. Lényeges előrelépés lesz a gyalogos és kerékpáros kapcsolat megteremtése a város felől a bevásárlóközpontok felé. A Duna-part felé ugyancsak megteremtik a közvetlen átjárás lehetőségét.

Közérdek kontra magánérdek

A fórumon visszatérő lakossági kérdés volt a Klenity eddig beépítésre kijelölt, de még be nem épített mezőgazdasági területének kérdése. A több hektáros területen jelentős lakosságszám-növekedés következhetne be, amit a jelenlegi városvezetés el akar kerülni. Abban egyetértés volt az előadók és a megjelentek között, hogy a Klenity terület déli részének 2016-2017-ben történt zsúfolt beépítése a közérdek szempontjából súlyosan elhibázott döntés volt.

A még üresen álló Klenity ingatlanulajdonosai a korábbi szabályozási tervek alapján 1997. óta reménykedtek, hogy előbb vagy utóbb itt házak épülhetnek. A HÉSZ-módosítások során a korábbi városvezetés ugyanis annak ellenére beépítésre szánt övezetben tartotta a területet, hogy a termőföld védelméről szóló magasabb rendű jogszabály az átlagosnál jobb minőségű mezőgazdasági terület beépítését egyértelműen tiltja.

Az elmúlt évtizedben több kísérlet is volt arra, hogy a Klenity beépítetlenül maradt területe is beépülhessen. Nem Budakalász akkori vezetőin, hanem kizárólag a Földhivatalon múlt, hogy ezek a próbálkozások eredménytelenül végződtek. Most lekerülne a Klenity további beépíthetőségének látszata, ami a közérdek érvényesítése mellett a tisztánlátást szolgálja.

Iskolabővítés – szükség lenne rá, de pénz nincs

2013-óta a közoktatás működtetése állami feladat, de mindkét régi iskolánkban elmaradtak a szükséges felújítások. A Telepi Iskolában a tetőszerkezet felújításra szorul, nincs megfelelő méretű tornaterem, a szűkös udvaron konténerantermek állnak. A jelenlegi gyereklétszám alapján legalább 1 hektáros területre lenne szüksége az iskolának, jelenleg ennek valamivel több mint fele áll csak rendelkezésre. A teljes képhez hozzátartozik, hogy az önkormányzat az iskolát fenntartó Váci Tankerülettel és a térség országgyűlési képviselőjével több tárgyalást folytatott az iskola fejlesztése érdekében. Ígéretek ugyan elhangzottak, de változás nem történt. A tankerületnek a jelentős beruházáshoz, a terület megvásárlásához nincs pénze, és ebben belátható időn belül valószínűleg nem is lesz változás.

A 11-es úttól a Duna Part felé eső üdülőövezet szabályai

A Duna-parton egyszerre van jelen a természeti értékek megőrzésének, illetve a régóta elmaradt infrastruktúra fejlesztések elvégzésének igénye.

Maradjanak a természetközeli állapotok, de fejlődjön az infrastruktúra

A szabályozási célja az, hogy maradjon meg a nyugodt hétvégiházias üdülőterületi jelleg és a Duna mellett a természetközeli állapotok, de bővíthessenek a szolgáltatások, fejlődjön a közművel való ellátottság. A Lupa-tó környezete további rekreációs funkciókkal gyarapodna, és a tervek között szerepel a Duna-part gyalogos és kerékpáros kapcsolatának javítása a városközponttal. A területeket itt is meg kell védeni a túlzott beépítésektől, használatukat elsősorban nagy zöldfelületű rekreációs funkciók irányába kell terelni.

Alternatív kerékpáros nyomvonalra van szükség

Az Eurovelo 6 kerékpáros főútvonal jelenleg folyamatos konfliktusforrás, a tervezők egy alternatív nyomvonalra tettek javaslatot. Az a cél, hogy az átmenő kerékpáros forgalom a lehető legkevésbé zavarjon, sétálni is lehessen a parton.

Turistáknak parkolás a terület szélén

Meg kell teremteni a kulturált, szabályos parkolás feltételeit. Miatán a vízpart közvetlen közelében korlátozottak a megállási lehetőségek, a tervek megteremtik annak lehetőségét, hogy a Duna-partra érkező turisták számára a terület szélén parkoló jöhessenek létre.

Álhír az ingatlanulajdonosok korlátozásá

A Dunakalász Egyesület vezetője szerint a tavaly elfogadott behajtási rendelet túlzottan korlátozza az ingatlanok autós megközelítését, de a városvezetés határozottan cáfolta az ingatlanulajdonosok szándékos ellehetetlenítését sugalmazó állításokat. A behajtási rendelet nem változtatott a védett övezet korábbi határain, sőt, a korábban is engedélyköteles területre pedig rugalmasabb szabályokat vezetett be. A védett területen az érintett ingatlanulajdonosok és használók a korábbinál sokkal több jogcímen és nagyobb számban juthatnak behajtási engedélyekhez.

Az infrastruktúra-fejlesztéshez a tulajdonosok közreműködése is szükséges

A Duna-parti fórumon hangsúlyos szerep jutott az infrastrukturális fejlesztéseknek, különösen a csatorna- és ivóvíz-hálózat bővítésének. Az új szabályozás biztosítja a közműfejlesztéshez szükséges területeket, de ahhoz, hogy a közművek elférjenek, a szűk utcák ingatlanulajdonosainak a telekhatárokat a szabályozási vonalhoz kell igazítaniuk, és a kerítéseket is az ennek megfelelő vonalra kell visszahúzniuk.

HÉV-től a Pilis felé eső területek építési szabályai

Mennyiségi helyett minőségi szemlélet

A településrész kisebb egységei az Ófalu, Taván, a Prekobrdo, a Madár utcák a Berdó, a kertés mezőgazdasági terület és a Kevélyek védett erdőterületei. Az új szabályozás alapján átjárható kapcsolatokat lehet kialakítani a városrészek között, új gyalogos és kerékpáros összekötésekkel, több zöldterülettel, igazi, autós forgalom nélküli városközponttal, parkokkal, teljes kármentesítésen átesett Lenfonóval, nem mennyiségi, hanem minőségi szemlélet mentén fejlődhet Budakalász.

A tisztánlátás érdekében itt is fel kell oldani az ellentmondásokat

Kálmán Kinga főépítész jelezte, hogy az érvényben lévő szabályozás ellentmondásait ezeken a területeken is fel kell oldani, mivel jogbizonytalanságot eredményeztek. Előfordult például, hogy ugyanazon a területen az egyik paragrafus a beépítés lehetőségével kecsegtetett, egy másik viszont kategorikusan megtiltotta. Kálmán Kinga hangsúlyozta: a tisztánlátás és a korrektség miatt egyaránt fontos, hogy az adott területre vonatkozó előírásokat egyértelműen mutassa be az új szabályozás. Ezt szolgálja az eddigi bonyolult övezeti rendszer egyszerűsítése is.

Mi lett a nyugati elkerülővel?

Nagel István alpolgármester kérdésre válaszolva jelezte: jó, hogy a város lakóterületeit nem vágja el egy többsávos autótú a hegyvidék erdősegeitől és természeti területeitől. A Magyar Állam képviselői és Budakalász az elkerülő út nyugati szakaszának megépítését – az M0 északi szektor folytatásának ígérete miatt – már 2016-ban elvetették, így okafogyottá vált a helyi szabályozásban fenntartani ennek a helyét.

Változtatási tilalom – az új szabályozásig ne történjen visszafordíthatatlan beavatkozás

A 2021 júliusában bevezetett változtatási tilalom elrendelésére majd annak kibővítésére Budakalász külterületeinek védelme miatt volt szükség. A változtatási tilalom azonban három évnél nem hosszabban, legfeljebb az új Helyi építési szabályzat hatályba lépéséig maradhat fenn. Azt szolgálja, hogy az új szabályok megjelenéséig ne következhesen be visszafordíthatatlan beavatkozás.

Építési korlátozás a mezőgazdasági területeken

A mezőgazdasági területre vonatkozó építési korlátozások is területekre kerültek. Elsősorban a lakófunkciók elhelyezésének szigorítását kifogásolták, de a mezőgazdasági építményekre vonatkozó szabályozás enyhítésének igénye is felmerült. A tervezők jelezték: a korábbi változathoz képest jóval áttekinthetőbb, Budakalász sajátosságait, a természetvédelmi szempontokat és egyéb jogszabályi elvárásokat integráló szabályozásra tettek javaslatot. A mezőgazdasági területeken – részben a felsőbb szintű jogszabályokhoz alkalmazkodva – lakóépületek elhelyezése valóban szigorú feltételekhez van kötve, de az eddigi szabályrendszer is a lakócélu beépítéseket korlátozó előírásokat tartalmazott.

Az új Helyi építési szabályzat és Szabályozási terv tervezetéhez október 5-ig további írásos észrevételek benyújtására volt lehetőség. A tervezők minden javaslatot és észrevételt megvizsgálják és írásbeli választ készítenek. Ezek várhatóan október végén megtalálhatók lesznek a város hivatalos honlapján. A válaszok elfogadásával a Képviselő-testület lezárja a véleményezési szakaszt, és az elfogadott észrevételek alapján módosított tervdokumentációt záró szakmai véleményezésre megküldi az Állami főépítésznek. Ezt követően kerül a tervanyag újra a Képviselő-testület elé jóváhagyásra, ami ez év végén várható.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Kultúra, gasztronómia, mozgás, remek beszélgetések

2023-ban is nagy sikert aratott a Városháza Sétálj Budakalász elnevezésű rendezvény. Az immár hagyományos kulturális, gasztronómiai fesztiválon a Városházától a Lappa-szigetig kerékpárral vagy gyalogosan is elérhető különleges helyszíneken, változatos programokkal vártuk a felnőtteket és a gyerekeket. A szervezők jóvoltából mindenki találhatott magának hasznos elfoglaltságot, a színes kínálatban mások mellett kézműves foglalkozások és koncertek is helyet kaptak. A Városháza udvarán a képviselő-testület tagjaival is találkozhattak az érdeklődők.

Bankjegyeket talált a földön, mégsem vágta zsebre

Idén nyáron egy budakalászi lakos bankjegyeket talált a város közterületén, összesen 30.000 Ft-t, három címletben A pénz nem vágta zsebre, helyette nem mindennapi módon járt el.

„2023. június 3. napján bankjegyeket találtam a lakóhelyem közelében. A 2013. évi V. törvény (továbbiakban PTK) 5:55. § (1) bekezdésének eleget téve, a talált bankjegyeket 2023. június 5. napján átvételi elismervény készítése mellett átadtam a találás helyszíne szerint illetékes jegyző nevében eljáró személynek. Az átvételi elismervényben nyilatkoztam arról, hogy a talált bankjegyekre igényt tartok, amennyiben azok tulajdonosa értük nem jelentkezik” – írta levelében a megtaláló. Mivel a tulajdonos három hónapon át nem jelentkezett, a becsületes helyi lakos megkapta ugyanazt a három,

sorszámokkal ellátott bankjegyeket!

Lássuk, Magyarországon mit ír elő a jogszabály a hasonló esetekre.

(Amennyiben a becsületes megtaláló nem tesz meg mindent, hogy a pénz visszakérüljön a jogos tulajdonosához, akkor akár egy évig tartó szabadságvesztéssel is büntethető.) A Polgári Törvénykönyv szabályozása szerint mindent meg kell tennünk a valódi tulajdonos felkutatására, és ha ez sikertelen, a végén akár miénk is lehet a megtalált pénzt vagy tárgyat.

Ha ismeretlen a tulajdonos, akkor a legfontosabb, hogy hol találtuk a pénzt vagy tárgyat. Ha közterületen, akkor az illetékes jegyzőnek kell átadni. Ha intézményben vagy bevásárlóközpontban találunk valamit, akkor a vezetőségen kell leadni, ha közlekedési eszközön, akkor a közlekedési társaság forgalmi irodáján és ha nem találják meg a jogos tulajdonost, akkor az állam tulajdonába megy át. Amennyiben bankautomata nyílásában találunk pénzt, abban az esetben a rendőrséget kell értesíteni. Más elbírálás alá esik, ha műemléki értékű ritkaságot vagy jelentős értékű vagyontárgyat, nagy összegű készpénzt találunk. Ezt „kincstalálásnak” nevezi a jog és az államnak kell felajánlani, de a becsületes megtalálót jutalom illeti meg, ami általában a tárgy értékének egyharmada.

Ha pedig tudjuk, hogy ki hagyta el a pénzt, tárgyat, akkor nincs más dolgunk, mint visszaadni. Ebben az esetben nem kell bejelenteni egyik hatóságához sem.

Megszűnik a Petőfi téri oszloperdő, rendezetté válik a környék

Rendészeti biztosítás mellett két használaton kívüli oszlopot bontottak el szeptemberben a Petőfi téren. Az átfeszítések levágása után először a fa oszlopok eltávolítása történt meg, majd a rögzítő betonelemeket is kihúzták a földből. A helyüket földdel visszatöltötték, de a pékség előtti járda kijavítása is hamarosan megtörténik. A Petőfi tér ezen részének teljes rekonstrukciója napirenden van, a felesleges oszlopok eltávolítása ennek a folyamatnak a kezdetét jelezte.

Pályázat konyhai dolgozó munkakör betöltésére

Budakalász Város Önkormányzata konyhai dolgozót keres egy budakalászi általános iskolába napi 4 órás feladat ellátásra.

Feladatok: Iskolai tálaló-konyhában és ebédlőben a HACCP rendszer szabályai szerint konyhai feladatok elvégzése (tálalás, mosogatás, takarítás a konyha és az ebédlő területén).

Feltételek: 8 általános vagy középfokú iskolai végzettség; magyar állampolgárság; büntetlen előélet; cselekvőképesség, egészségügyi alkalmasság;

Benyújtás módja: személyesen vagy postai úton, a pályázatnak a Budakalászi Polgármesteri Hivatal címére történő eljuttatásával (2011 Budakalász, Petőfi tér 1.). Kérjük a borítékon feltüntetni a munkakör megnevezését: konyhai dolgozó. Elektronikus úton a humanpolitika@budakalasz.hu e-mail címen keresztül jelentkezhetnek.

Benyújtási határidő: 2023. október 15.

Rezsiharc: Budakalász kihasználta a kedvező piaci környezetet

Az elmúlt hónapok kedvezőbbre fordult energiapiaci helyzetét kihasználva fontos beszerzési eljárásokat folytatott le az Önkormányzat. A kedvező időzítésnek köszönhetően 2024-től jelentősen csökken a város villamos energia költsége. Tavaly a földgáz árának extrém drágulása a 2020-ban kötött hosszú távú árrögzítés miatt kevésbé érintette Budakalászt, így idén kedvezőbb feltételekkel tud szerződni a városvezetés. A megállapodások révén az önkormányzati intézmények és a város energiaellátása biztonságban van – mondta Forián-Szabó Gergely alpolgármester.

A városvezetés az energiapiaci folyamatokat szorosan figyelemmel kísérve már tavasszal elindította az általános felhasználású intézményi, illetve közvilágítási célú villamos energia, valamint intézményi földgáz energia beszerzési eljárásait. A kitűzött cél a minél alacsonyabb árú energia megszerzése volt, megbízható szolgáltatókon keresztül. A legjobb árak elérése érdekében Budakalász több nagyfogyasztóval közös csoportos közbeszerzési eljárás keretében versenyeztette a szolgáltatókat – mondta a közigazgató alpolgármester.

A villamos energia piacán tapasztalt folyamatokat kihasználva a városvezetés 2024 januárjától az éves konstrukciót választotta. A döntésben az is szerepet játszott, hogy a közvilágítás közelgő korszerűsítésének köszönhetően Budakalászon jelentősen csökkenni fog a felhasznált energia mennyisége, emiatt az új fogyasztási adatok ismeretében érdemes lesz majd új szerződést kötni.

A földgáz esetében idén októberi kezdéssel 2 évre kért ajánlatokat a városvezetés. A villamos és földgáz energia szerződések így tudatosan, nem egyszerre fognak lejárni, ami csökkenti a tavalyihoz hasonló extrém magas piaci áraknak való kitettséget – fogalmazott Forián-Szabó Gergely.

A villamos energia esetében az új árakkal a jelenleg érvényben lévő szerződések áraihoz viszonyítva jelentős, 50 százalékot meghaladó megtakarítással számolhat az Önkormányzat.

A földgáz szolgáltatási szerződések többségét 2020-ban 3 évre rögzített áron kötötte meg a városvezetés, ezért a tavalyi kiugróan magas áremelkedés negatív hatásai nagyrészt megkímélték a városi költségvetést. A jelenlegi árak ugyan így is jóval magasabbak a három évvel korábban rögzítettekénél, de a tavalyi viharos piaci környezethez képest sokkal kedvezőbb feltételekkel tudott szerződni az Önkormányzat – hangsúlyozta Forián-Szabó Gergely.

Folytatódtak az útfelújítások a városban

Augusztus második felében a cementes útstabilizáció technológiájával folytatódtak az útfelújítások a településen. A városvezetés célja, hogy a rendelkezésére álló forrásokból minél több út újulhasson meg Budakalászon.

Az ideai útfelújítási program első ütemeként elkészültek a márt aszfaltos útburkolatok. Ennek köszönhetően a Duna-part több utcájában, valamint a Berdó és a Prekobrdo területek egyes részein jelentősen javultak a közlekedési feltételek. Több esetben a lakosság aktív részvételével valósultak meg a fejlesztések. Augusztus második felében a cementes útstabilizáció technológiájával foly-

tatódtak a munkálatok a Som utca és a Levendula utca Erdőhát utca felőli csatlakozásánál, valamint a Berdó utca és a Keskeny utca egyes szakaszain is dolgoztak a szakemberek. Emellett a Gyümölcs utcában végeztek még garanciális útjavításokat. Itt közel 25 négyzetméternyi kátyút tüntettek el és egy megsüllyedt aknafedelet állítottak helyre.

A cementes útstabilizálás egy viszonylag új és költséghatékony technológia. Az aszfaltozásnál olcsóbb, de a murvázásnál lényegesen tartósabb és évekre garantálja az utak normális, használható állapotát. Önkormányzat célja, hogy az évtizedes elmaradásokat pótolja és a felújításokra rendelkezésére álló pénzből minél több út és járda újulhasson meg.

Nagy sikere volt a bringás reggelinek

A borongós idő ellenére is sokan kerékpárral indultak el otthonról és álltak meg egy gyors reggelire, vagy csak egy jó kávéra a gát Sport utcai szakaszán. Az őszi bringás reggelit az Európai Mobilitási Hét programsorozat keretein belül tartottuk meg.

Az őszi budakalászi bringás reggeli helyszínén egymás után álltak meg a két keréken munkába vagy iskolába igyekvők. Akik néhány percet elidőztek a sátonál, több harapnivaló közül is választhattak. Az édesszájúaknak friss kakaós csigával, müzli- és gyümölcsszeletekkel kedveskedtek a szervezők, a sós reggelit választók pedig kolbászt, sajtot és koktélpáradicsomot is fogyaszthattak. Ásványvíz, kávé, tea és gyümölcslé is szerepelt a kínálatban. A reggeli célja volt, hogy népszerűsítse a testmozgást, valamint a fenntartható és környezetbarát közlekedést Budakalászon.

ALZHEIMER CAFÉ

születésnapit tortával ünnepelt az egy éves támogató közösség

Idős korukra sokan családjuk körében, szeretett környezetben próbálnak megküzdeni a soron következő nehézséggel. Befogadó, sokat látott közönség, jó hangulat, gyász, majd a még sok évig mantarázott önvád a közös pontjai annak az ember próbáló életszakasznak,

ami a demens hozzátartozó otthonápolása vagy az intézménybe adása után marad. Balogh Csaba képviselő szervezésében és dr. Göbl Richárd neurológus, polgármester szakmai támogatásával Budakalászon egy éven keresztül, rendszeresen baráti környezetben rakhatta le nehéz terheit, akit magára hagyott a szociális vagy egészségügyi intézményrendszer.

Az alkalom vendégelőadója ezúttal Haskóné Alker Annamária, az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény vezetője volt. Az alábbi, érzéketlen példával kezdte az egy órás, lebilincselő előadását: „Elmegyünk a hűtőig, de nem emlékszünk, miért indultunk és az is előfordul, hogy találunk benne egy oda nem illő tárgyat, például egy távkapcsolót.” Nem laknak együtt a generációk, így nehezen vesszük észre, hogy a hozzátartozónk minden erejével igyekszik eltitkolni a demenciát, pedig a korai diagnózis kulcsfontosságú. Haskóné Alker Annamária méltatta a budakalászi Idősek Klubja intézményt, majd az állami idősellátás és különösen a demensek szakellátásának hiányosságaira hívta fel a figyelmet. Ha a gyógyíthatatlan Alzheimer kórt diagnosztizálják a hozzátartozónkon, öt-nyolc éves várólistára kell számítanunk, ha szakintézménybe szeretnénk elhelyezni a szakápolásra szoruló családtagunkat. Ez az időintervallum hasonló a betegség átlagos lefolyásának idejével. A diagnosztika és az egészségügy tudása sokat fejlődött az utóbbi időben, de a szociális ellátórendszerrel nem párhuzamosan, aminek az az oka, hogy nincs szándék, humánerőforrás és pénz sem – emelte ki a szakember.

Az előadó megkérdezte a jelenlévőket, hogy vajon ki hallott a már létező, demencia kapcsán elindult nemzeti stratégiai tervről? Egy kéz sem emelkedett a magasba. Viszont az már közismert, hogy az idősgondozás törvényi keretében az állam magát a lista végére rakta, elé pedig az adófizető családokat, önkormányzatokat, civileket és egyházakat. Ilyen környezetben kulcsfontosságú, hogy a hozzátartozó képezze magát.

Az esemény zárásaként a szervező Balogh Csaba önkormányzati képviselő virágcsokorral köszönte meg Haskóné Alker Annamáriának az előadást, majd meggyújtotta az Alzheimer Café születésnapitortájának gyertyáját. Az ünnepi alkalmat pogácsával, teával, kávéval és természetesen tortával zárta az Alzheimer Café közössége.

KÖZMEGHALLGATÁS

Október 18-án 17:00 órakor közmeghallgatás lesz a Faluház nagytermében (Szentendrei út 9.)

A kérdéseiket előzetesen, írásban, a kozmeghallgatas@budakalasz.hu címre küldhetik.

Szeretettel várjuk a budakalásziakat!

Őszi kamrafeltöltő vásárok
Október 14-én és november 4-én ismét őszi kamrafeltöltő vásár a Faluház udvarán.

A kínálat:

ALMA:	300 Ft / kg 20 kg / láda
Fajták: Idared, Golden, Jonatán, Mutsu, Jonagored, Delicesesz	
BURGONYA:	270 Ft / kg 15 kg / zsák
VÖRÖSHAGYMA:	300 Ft / kg 14 kg / zsák
LILAHAGYMA:	350 Ft / kg 10 kg / zsák
FEJESKÁPOSZTA:	250 Ft / kg
DIÓBÉL:	4000 Ft 1 kg / tasak kiszerezés

Kapunyitás 07:30-kor, nyitva tartás a készlet erejéig.

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

A vásár szervezője Balogh Csaba képviselő, a Társadalmi Szolidaritás és Humán Ügyek Bizottsága elnöke.

KÖZVILÁGÍTÁS-KORSZERŰSÍTÉS – a jelenleginél több, modern lámpatestekkel

Az elmúlt hónapokban a tervezők felmérték Budakalász közvilágítási helyzetét és elkészítették a korszerűsítési tervet is. Legutóbbi ülésükön a képviselő testület döntött a kivitelezői pályázat kiírásáról, így még idén kiválasztásra kerülhet a kivitelező. A fejlesztéssel 50 százalékos, évi 25-30 millió forintos energiamegtakarítás érhető el úgy, hogy a jobb megvilágítással javulni fog a közlekedésbiztonság és a közbiztonság is – mondta Nagel István alpolgármester.

A terv 1400 lámpatest cseréjét és a meglévő oszlopokra 322 új lámpatest felszerelését is tartalmazza, így az energiamegtakarításon túl a közvilágítás minőségi javulásra is számíthatunk. Ahol lehetséges, a jelenleg sötétebb foltok is megvilágításra kerülnek az új lámpatestek korszerű optikája és új lámpatestek telepítése révén. A magas villamosenergia árak miatt fontos, hogy az elérhető megtakarítások mielőbb jelentkezzenek, ezért az időigényes tervezési, engedélyeztetési eljárások miatt a projektnek most nem része új hálózat kiépítése, új oszlopok felállítása.

Az elmúlt hónapokban a tervezők teljeskörűen felmérték a közvilágítás helyzetét. A mesterterv rögzítette az új elvárásokat, előírásokat. Az elmúlt hónapokban az utak geometriája, járdák és világítótestek helyzete alapján a tervező cég elkészítette a fejlesztési tervet, valamint meghatározta a lámpatest sűrítések helyét is.

A tervezés során a városvezetés különös figyelmet szentelt a közlekedés-biztonság javítására, a gyalogátkelőhelyek és forgalmas csomópontok ezért kiemelt megvilágítást kapnak. A tervezett

közvilágítás lehetővé teszi a kibocsátott fény időben eltérő szabályozását, illetve előkészíti az okos közvilágítás kialakítását is. Ez nem csupán előre programozott módon, hanem különböző érzékelők, pl. fény, mozgás, forgalom adatai alapján dinamikusan tudja majd a fény mennyiségét szabályozni.

„A fejlesztéstől 50 százalékos energiamegtakarítást várunk el úgy, hogy közben a megvilágítás, ezáltal a közlekedésbiztonság és a közbiztonság is javul – mondta Nagel István alpolgármester.

Mivel a város villanyszámlájának 71 százalékát a közvilágítás teszi kijelentős lesz az energiamegtakarítás. A tervezők számításai alapján a városvezetés 50 százalékos – jelenleg ismert energiaárak mellett évi 25-30 millió forintos – megtakarítást vár a tervek szerint két ütemben megvalósuló fejlesztéstől. Elsőként a nagyforgalmú főutak mentén újulna meg a közvilágítás, majd városrészenként folytatódna tovább a munka. Ugyan a lámpatest-sűrítés a legtöbb helyen megoldást kínál majd a jelenlegi közvilágítási problémákra, a városvezetés a hálózat bővítését és új kandeláber felállítását is tervezi. Az előkészületek erre is megtörténnek, a fejlesztés külön beruházás keretében valósulhat majd meg.

Zöldhulladék-gyűjtők és komposztládák a budakalásziaknak – a környezetvédelem és a szemléletformálás jegyében

Budakalász 169,93 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatást nyert el lakossági komposztládákra és barna zöldhulladék-gyűjtő kukákra. A beruházás a Széchenyi 2020 program keretében, az Építési és Közlekedési Minisztérium (korábban: Nemzeti Fejlesztési Programiroda) konzorciumi vezetésével összesen 212,42 millió forintból valósult meg, a költségek 80 százalékát az Európai Unió, a fennmaradó részt pedig a központi költségvetés finanszírozta. A projekt célja az volt, hogy Budakalász lakosai hulladékgyűjtő edényzethez jussanak, amely segít a közszolgáltatás keretében összegyűjteni a zöldhulladékot, így annak a hulladéklerakótól történő eltérítését szolgálja, valamint kiváltja a környezetterhelő és az utcaképet rontó műanyag zsákokat. A projekt további célja a hulladék képződésének megelőzése, amelynek érdekében komposztládákat szerzett be és osztott ki az Önkormányzat, és szemléletformáló kampány útján segítette a lakosság minden korosztályát a helyes komposztálási gyakorlat elsajátításában.

Budakalászon a lakók között 5000, a kertekben/háztartásokban keletkezett zöldhulladék kezelését helyben megoldó komposztládát osztott szét az Önkormányzat, ami jelentősen csökkenti a háztartásokban keletkező biohulladék bekerülését a kommunális hulladék közé. A közszolgáltatással érintett ingatlanokon a kom-

posztládák mellett a biohulladék begyűjtéshez szükséges tárolóeszközök is igényelhetők voltak. A fejlesztés eredményeként összesen 4020 barna kukát (több méretű) osztott ki az Önkormányzat, amelyekben az egyéb zöldhulladékot helyezhetik el a lakók.

2023 tavaszán indult el a „Komposztálj Budakalászt” programsorozat. A szemléletformáló kampány célja az volt, hogy a fenntarthatósági szempontok érvényesítésével, a hétköznapi életünk része legyen a komposztálás, a zöld hulladékok helyben újrahasznosítása. Ehhez az egyik legfontosabb teendő a gyermekek környezeti nevelése, rajtuk keresztül a családok elérése, illetve a pedagógusok bevonása volt. A lebonyolító Bábozd Zöldre Környezeti Nevelési Egyesület a teljes lakosság érzékenyítését, az egyéni szerepvállalás lehetőségeinek megismertetését tűzte ki célul az óvodákban, iskolákban, Faluházban, közösségi kertben tartott 30 alkalmas programsorozatán keresztül.

A KEHOP-3.1.2-17-2019-00007 azonosító számú „Budakalász Város Önkormányzatának pályázata lakossági komposztládákra és barna zöldhulladék gyűjtőedényekre” című projekt zárórendezvényét 2023. szeptember 23-án tartották a budakalászi Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár udvarán.

A projektről bővebb információkat a www.budakalasz.hu oldalon olvashatnak.

PREVENTÍV SZŰRÉSEK 2023 ŐSZÉN

Budakalász Város Önkormányzata támogatásával idén ősszel is folytatódnak a szakorvosi szűrések, melyek a lakosság egészség megőrzését és a betegségek megelőzését szolgálják. Az Egészségklub önkéntesei végzik ez alkalommal is a szervező munkát. A szakorvosi szűréseken kizárólag budakalászi lakosú személyek és a város közintézményeiben dolgozók vehetnek részt, személyes jelentkezést követően.

A szűrőprogramokra mindenki hozza magával a személyi igazolványát, lakcímkártyáját és a TAJ kártyáját. Felhívjuk figyelmüket, hogy a szűrőprogramokon elsősorban azok vehetnek részt, akik még nem, vagy az előző szűréstől eltelt egy éven túl vették igénybe a szolgáltatást.

A vizsgálatokra jelentkezni lehet az alább közzétett időpontokban a megadott személyeknél és telefonszámon.

A szűrésekre az Egészségház vérvételi helyiségében kerül sor, az alábbi időpontokban:

Bőrgyógyászati szűrés időpontja:

2023. október 13. péntek 8:00-12:00 óráig
2023. november 13. hétfő 8:00-12:00 óráig

A vizsgálatot **Dr. Buczkó Mónika bőrgyógyász, allergológus, klinikai onkológus szakorvos** végzi.

A szűrővizsgálat elsősorban a rosszindulatú elváltozások/bőrdaganatok/idegbeni felismerését szolgálja. Régóta fennálló bőrpanaszokkal az illetékes szakrendelőt keressék fel!

Jelentkezni lehet: hétfői és szerdai napokon 18-20 óra között Jankuly Tiborné Zsuzsánál a +3630/2640637 telefonszámon.

Érszűkület mérés időpontja:

2023. október 14. szombat 9:00-14:00 óráig
2023. november 25. szombat 9:00-14:00 óráig

A műszeres érszűkület vizsgálatot **Dr. Tóth-Domán Judit belgyógyász szakorvos** végzi. A mérés során feltárássra kerülhet az esetleges perifériás artériás érbetegség.

A perifériás érbetegség a szív- és az agyi ereken kívüli erek betegsége. 50 éves kor felett az életkor előrehaladtával meredeken emelkedik a gyakorisága, főleg társuló rizikó betegségek esetén. Lappangó módon, fokozatosan alakul ki, ezért sokszor már csak később ad tünetet, ezért érdemes a rizikó csoportokban szűrni a betegséget.

Azon **50 év feletti korosztály** jelentkezését várjuk vizsgálatra, akiknél **nem ismert az alsó végtagi érszűkület** és kórelőzményükben az alábbiak közül legalább egy rizikófaktor szerepel: **dohányzás, cukorbetegség, magas vérnyomás, magas koleszterinszint.**

Érszűkület gyanúját veti fel az alsó végtag fájdalma, mely terhelésre fokozódik, nyugalomban enyhül. Átmeneti vagy állandó jellegű idegi típusú fájdalom, zsibbadás is gyakran társul hozzá. Nehezen vagy nem gyógyuló talpi, lábszári sebek, fekélyek esetén is gondolni kell érszűkület lehetőségére.

Akinél az alsó végtagi érszűkület ismert vagy kezelt, számukra nem a szűrés, hanem a gondozó orvosoknál az időszakos kontroll javasolt!

Jelentkezni lehet: szerdai és csütörtöki napokon, 18-20 óra között Dr. Csobod Juditnál a +36/30 5642348 telefonszámon.

Nőgyógyászati szűrés időpontja:

2023. október 16. hétfő 14-18 óráig
2023. november 6. hétfő 14-18 óráig

A vizsgálatot **Dr. Arany Csilla szülész-nőgyógyász főorvos** végzi. A szűrésen rákszűrés és bakteriológiai kenet vizsgálat történik.

Jelentkezés: szerdai napokon 18-20 óráig Rakics Istvánnánál a 06 30 9441165 telefonszámon.

Az Egészséges Budakalásziért Egyesület **hagyományos szűrő napját** 2023. október 19-én tartjuk a Faluház báltermében 15-18 óráig.

14 órától előadást hallgathatnak az érdeklődők **„Mit érdemes tudni a cukorbetegségről”** címmel.

Vérnyomás, vércukor és koleszterin mérés, testösszetétel elemzés in body készülék segítségével, látásellenőrzés és szemelnyomás mérés is lesz, melyet az Optikalász szakemberei végeznek el. A szemüveget hozzák magukkal a vizsgálatra.

Batz ingyenes, számítógépes talpvizsgálat

(talpfelmérés 3D-s nyomásképp alapján)

A felmérés során készült nyomásképp alapján lehetőség lesz a saját lábhoz igazított Batz egyedi talpbatét megrendelésére a helyszínen (készpénzes fizetéssel), valamint a későbbiekben Webshopon keresztül is. Az egyedi talpbatétek árai **23.990 és 32.990** forint között változnak kivittől függően.

Egészségük megóvása érdekében éljenek az Önkormányzat, az Egészségklub és a Szakorvosok által nyújtott lehetőségekkel!

Dr. Csobod Judit, Egészséges Budakalásziért Egyesület

Jó hangulatban telt a Kalászi Kultúr Piknik a Faluház udvarán

Az esős, borongós időjárás ellenére a szokásos jó hangulatban zajlott le a Faluház hátsó udvarán a Kalászi Kultúr Piknik szeptember 23-án délután.

Az idei Kultúr Piknik helyszíne a csapadékos időjárás miatt megváltozott, ami először némi csalódottsággal töltött el minket, hiszen a Hollóvölgy mesébe illő panorámája, az íjászközpont vendéglátása eddig minden alkalommal levett minket a lábunkról. Azonban amikor megérkeztünk és megkóstoltuk a padlizsánkrémes és a sült hagymás, zsíros kenyeret egy jó fröccs társaságában és éreztük az illatát a mennyei zöldesges rizses húsnak, egyből visszatért a jó kedvünk. Az eddigi évekhez megszokottan a Kalászi Kultúr Pikni-

ken minden korosztály számára akadt érdekes program, mi is családdal érkeztünk.

A mikrofont először Rutkai Bori és bandája ragadta magához, mesekoncerttel és tánccal nyugtázták le a gyerekeket. Még a bábok is meglevenedtek és barátkoztak a jelenlévő kicsikkel. A koncerten nem tudtak annyira elfáradni a gyerekek, hogy ne figyelték volna feszült érdeklődéssel Dannyt, aki afrikai hangszerrel kíséretében varázsolta őket a szavannák egzotikus világába és történeteibe. Még a nyugalomba helyezkedő szülők tekintetét is vonzotta a színpad a színvonalas gyerekprogramokkal.

A gyerekeknek szóló előadásokat követően sem kellett a kicsiket a szomszédos játszótérre vinni, hogy ne unatkozzanak, ugyanis több kézműves program is várta az ifjú alkotókat; készíthettek nemezkepeket és labdákat, tésztát gyúrhattak, őszi lakásdísz festhet-

Fotók: Szabó Zoltán

tek, gyöngyöket fűzhetnek, de voltak olyan kislányok, aki saját készítésű pillangós csattokban táncoltak a Faluház udvarán, amihez a Jazzformers adta a talpalávalót.

Színésítették a Pikniket a Bábozd Zöldre Környezeti Nevelési Egyesület pultjai is, ahol kézműveskedéssel, teszttel, beszélgetéssel és különféle szemléltető eszközökkel kaphattunk információt a komposztálás folyamatáról, annak előnyeiről.

A tesztet kitöltők színes öntözőkannákat, vászontáskákat és egyéb ajándékokat vihetek haza.

Délután öt órára megérkeztek a Kahl al Main-i vendégeink, akikkel meg-

erősítette a városvezetés a testvérvárosi kapcsolatokat, majd a felnőttek játékára került sor; a kultúrkvíz mindenkit megmozgatót, megnevettetett, aminek a levezetésére tökéletes választás volt a szervezőktől Szűcs Krisztián akusztikus koncertje Budapest Bár dalokkal és Heaven Street Seven számokkal. A jó hangulathoz természetesen hozzájárult a Kálvária Pincészet borkóstolója is.

INTÉZMÉNYI HÍREK

Nyitnikék óvoda

Közösségi költségvetésből megújult a Tündérmanó ösvény

Az idei közösségi költségvetés négy nyertes pályázata közül már meg is valósult az első elképzelés: megújult a Tündérmanó ösvény. Közösségi terek és programok fejlesztésére összesen 10 millió forintos keretet határozott meg a képviselő-testület az idei városi büdzsében.

A közösségi költségvetésre tavasszal kiírt pályázatra 17 ötlet érkezett, A két legtöbb szavazatot kapott pályázat teljes körű, további két anyag pedig részleges támogatást kapott, összesen 10 820 000 forintos keretösszeggel. A „Tündérmanó ösvény fejlesztése” projekt kitalálói jó hírekkel jelentkeztek: végeztek a munkával és a város lakói már végig is járhatják a sok izgalmat és érdekességet rejtő útvonalat.

Patakpart Általános Iskola

Iskolakezdés

Az őszi beköszöntével ismét gyerekzsivajjal telt meg a Patakpart Általános Iskola épülete és környéke. Tanulóink nyári élményeikkel visszatérve ültek be az iskolapadba, és kezdtek hozzá az új iskolai évhez. Azonban nem csak a könyvekre hagyatkoztak pedagógusaink, már az első hónapban is mozgalmas programokkal gazdagították diákjaink mindennapjait.

Az évnyitó műsorral – hagyományosan – második diákjaink készültek az iskolánkba érkező új gyerekek fogadására. Gratulálunk a résztvevő tanulóinknak a szerpeléshez, és köszönjük második osztályaink tanítóinknak a műsor összeállítását és a felkészítést!

Idén először, két első osztályunk testnevelés óra keretében néptánc oktatásban részesül, köszönjük Gyémánt Ádámnak (Lenvirág Táncegyüttes), hogy szárnyai alá vette a legkisebbeket!

7. évfolyamos diákjaink heti rendszerességgel járnak le a VIDRA SE-hez, hogy Duna-parti város lakóiként tudatosan is közelebb kerüljenek a vízhez, a kenuzáshoz, ezzel is erősítve a csapatmunkájukat, alkalmazkodásnak,

Kalász Suli

Összefogás iskolánk játszótéréért

Idén a szülők és pedagógusok önkéntes munkájának, továbbá a Kalász Suliért Alapítvány anyagi támogatásának köszönhetően belekezdünk a játszótér és iskolaudvar felújításába, fejlesztésébe. Ennek első ütemében elkészült egy új távolugrógödör, melyet a sportolás mellett a kisebbek homokozónak is használhatnak.

„A közösségi költségvetésnek köszönhetően megvalósulhatott a pályázatban megjelölt ötletünk: megújult, illetve kibővült a tündérmanó ösvény. Az útvonalat járva minden budakalászi lakos fel- és megismerheti az esetlegesen szemük elé perdülő/huppanó tündéreket, illetve manókat. Új manóállomást is kialakítottunk pihenő padokkal. A második lépcsőben a Szalonka utca végén található réten elkészült a madárbarát tanösvényünk is, ahol táblák mutatják be magát a Madárbarát kert programot, valamint a házak és kertek környezetének leggyakoribb madárfajait, életmódjukat és védelmük eszközeit” – mondta a projektről Nagy Zsóka, a Nyitnikék Óvoda intézményvezető helyettese.

Az ajánlott útvonal: Budakalászon a Szalonka utca-Berdó köz-Berdó utca-Meredek utca-Szegély utca útvonal. Budakalász Város Önkormányzata a Nyitnikék Óvoda Varázslatos Tündérmanó ösvényének felújítását és továbbfejlesztését 670 ezer forinttal támogatta.

elfogadásnak, egymás segítésének fontosságát, és hogy a következő Vízi-vándor táborba még több magabiztos kormányossal indulhassunk útnak.

Szeptember 18-ával kezdődően autotesztet is tartottunk, melynek

első napján a Kós Károly Művelődési Ház munkatársainak szervezésében a témahéttel kapcsolatos programokon, ügyességi játékokon vettek részt iskolánk tanulói, ezúton is köszönjük a Faluház dolgozóinak munkáját!

Az év folyamán több alkalommal ellátogat alsós osztályainkba Sónfeld Máttyás Zenebatyu programjával. A jóhangulatú foglalkozásokon az életmódközpontú tanulás mellett a csapatépítés a főszerep.

Tovább bővült az iskolai tömegsport keretében választható foglalkozások száma, így diákjaink már kézilabda, röplabda, falmászás, floorball órákon vehetnek részt. A sporton túl színjátszókör, énekkar, infoszakkör, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozásokat tartunk a Patakparton.

Folytatásként még az ősszel megújul a játszótér is, így biztonságos, a kor elvárásainak megfelelő játékok állnak majd a gyermekek rendelkezésére.

Életképek a Kalász Suli nyári táboraiból

Idén is többféle nyári tábor közül választhattak a budakalászi Kalász Suliba járó gyerekek. A budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Kalász Suli szervezésében 4. alkalommal rendeztük meg a német napközis tábort július 17-21-e között. Nagy volt az érdeklődés, 44 gyerek vett részt ezen az öt napon. Minden nap játékos németórát tartottunk három csoportban a gyerekek nyelvi szintjének megfelelően, majd változatos programok várták a gyerekeket.

Hagyományainkhoz híven, már 7. alkalommal, az idén is megrendezésre került a „Szelidi tábor” július 31-e és augusztus 4-e között. Öt felejthetetlen napot töltött együtt 43 Kalász Sulis tanuló tanítóival, tanáraival. Az alsós és felsős tanulók különböző, életkoruknak megfelelő programokon vehettek részt a táborban. A gyerekeknek idén is nagy élmény volt az éjszakai bátorság próba. A suli augusztus 14. és 18. között kenu-tábor szervezett a Dunán. És ez még nem minden: idén első alkalommal vettek részt iskolánk tanulói gyalogos vándortáborozáson a Mecsekben július 31-e és augusztus 6-a között.

Zeneiskola

A tanévnyitó értekezlet keretében Eredics Gábor elnök úr és a nevelőtestület megköszönte Papp Ágnes népdalénekes tanárnő két évtizedes önkéntes titkári, majd kurátori munkáját, mellyel a Kalász Művészeti, Nevelési Alapítvány tevékenységét segítette. Kollégáinknak múlhatatlan érdemei vannak az alapítványi finanszírozású iskolai rendezvények létrehozásában, szervezésében, szakmai támogatásában, a pályázatok írásában, az elszámolások készítésében és nem utolsósorban a mindig problémaérzékeny, segítőkész hozzáállásban. Utódja Kispálné Hoppál Hajnalka klarinét tanárnő lett, aki lelkesen vetette bele magát ebbe a sokrétű feladatkörbe.

A Kamp Kapelle igazán aktívan kezdte meg a tanévet, hiszen szeptember 1-én fellépett a budakalászi Sőrfesztiválon, majd 9-én a Kiskovácsi Pszichiátriai Intézet betegeinek adott koncertet. Az intézet lakói annyira örültek a vídám zenének, hogy alig várják a fúvós csapat következő szereplését.

Szeptember 2-án a Sétálj Budakalászi című városnapon több produkciót is kiállítottunk a város különböző helyszínein. A Schmidt-ház udvarán a Kamp Kapelle játszott, a művelődési házban Dömény Krisztián mutatta be Izidóra című meselemezét majd könnyűzenei számokat ad-

tak elő a zeneiskola magánénekes, harmonikás és zongorista növendékei, tanárai. A budakalászi Fotó és Videó Klub kiállítás megnyitóján a népi hegedű és népi ének tanszak képviseltette magát, a szentistvántelevi templomban pedig a tamburazenekarunk és tehetséges hegedűs tanítványunk színesítette a Budakalászi Méhes Imre kórus koncertjét.

Elhunyt Sohonyai Károly, a Zeneiskola egykori rézfúvós tanára. 1998 és 2006 között az Ő közreműködésével

BEFEJEZŐDÖTT A BARÁT-PATAK TORKOLATI MŰTÁRGYÁNAK KIVITELEZÉSE

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Magyar Állam által társfinanszírozott, összesen 3,1 milliárd forintból új vízépítési műtárgy épült a Budapest határára található Barát-patak torkolati szakaszára. Az árvízkapu megépülésével a térségben élők árvízi biztonsága nő, árvízi kitértése csökken.

A Budakalász és Budapest III. kerületének határára húzódó Barát-patak torkolati szakaszán, annak medrében épült új vízépítési műtárgy, ún. árvízkapu építése 2022. március elején kezdődött és 2023. szeptember közepén fejeződött be. A műtárgyon négy méter széles üzemeltető híd vezet keresztül, mely a meglévő árvízvédelmi védvonal iránytoréséhez illeszkedik. Vagyis a Duna védvonala észak felől a Gát utca nyomvonalán érkezik, a műtárgyon át keresztezi a patakot, majd annak torkolati szakaszán, a jobbparton, ívben haladva éri el a pünkösdfürdői árvízvédelmi fejlesztés művelődési központjához.

Az új létesítmény kétnyílású, a két nyílás mindegyikéhez 1-1 db egyenértékű szivattyútelep kapcsolódik, egyenként 5 m³/s szivattyúzási hidraulikai kapacitással. Szivattyúzni csak a patak irányából a Dunába lehetséges. Ennek oka, hogy az árvízkapu elsődleges feladata a Duna emelkedő vízszintje esetén (árvíz idején) a Duna vizének kizárása a

patak medréből. Ezen felül a műtárgy képes kivezetni a patakon érkező, váratlan nagy vízhozamot és ezeknek a szélsőséges eseteknek az egyidejű kezelésére is alkalmas.

A létesítmény 2023. szeptemberében lezajló műszaki átadásával megvalósult a Budakalász árvízvédelmi szakasz és a Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmi rendszereinek a jogszabályi előírásoknak megfelelő biztonságúra történő kiépítése.

A projektről bővebben olvashat a <http://arvizkapu.barat-patak.ovf.hu/> oldalon.

épült ki a rézfúvós tanszak és nagy szerepe volt az iskolai fúvószenekar születésében is. Tuba- és nagybőgő játékaival gyakran kisegítette az iskolát és a régió zenekarait. Nyugodt természete és segítőkészsége miatt nagyon kedvelték kollégái, tanítványai. A Zeneiskola közössége tanár úr emlékéit szeretettel őrzi.

Hermeszné Uracs Mónika, igazgató

KOMPOSZTÁLNI GYEREKJÁTÉK?

Egyre fontosabb lenne a gyerekeket is bevonni a kerti munkákba, mert a felnőtteket utánozva szívesen csatlakoznak, és testközelből, a talajtól a fák csúcsáig meg tapasztalhatják a természet körforgását. De mit csináljak, ha én nem tudok komposztálni? - kérdezik sokan. Komposztálni mindenki tud, még az is, aki nem tud!

Ha van kerted és a fűnyírás után a nyesedéket nem a kukába dobod, hanem a bokrok és fák alatt helyezed el, akkor mulcsként használsz újra a természetes anyagot. Ez a folyamat az erdőben magától lejátszódik, ebben az esetben nincs más dolgunk csak leutánozni. Nehezebb dolgunk van, ha nincs kertünk és lakásban lakunk egy város közepén, ilyenkor az ebédkészítés után ott a nagy kupac zöldhulladék az asztalon, amivel fogalmunk sincs, mit is csinálhatnánk.

Magyarazzátok el a gyerekeknek, hogy ha komposztálunk, nem csak a szemét mennyisége lesz kevesebb, hanem azzal, hogy az értékes anyagokat visszajuttatjuk a talajba tápanyagban gazdag föld jön létre.

Helyeztetek el a konyhában vagy a lakás erre alkalmas részén egy tárolót a biohulladéknak (ebbe kerülnek majd a levelek, héjak, nyesedékek, magházak). A konyhai munkák során mindig használjuk mi is, így a gyerekek ebben is utánozni tudnak minket. Készítsetek és rajzoljatok a gyerekekkel kis táblákat, amire azokat a tárgyakat is rárajzoljátok, amiket esetleg kifelejtjenénk a biohulladékok közül (pl. kávézacc, tojáshéj, teafilter, papírtörölő). Készítsetek és rajzoljatok kis táblát azzal kapcsolatban is, aminek TILOS a komposztba kerülnie, szóval a nem szívesen látott vendégek: - festék-, lakk-, olaj- és zsírmaradék - az ételmaradék, hús, csont, - fertőző, beteg növények - húsevő állatok alma, porszívó gyűjtőzsákja.

Források: www.kothalo.hu, www.humusz.hu, www.kukabuvvar.hu, www.balintgazda.hu, www.hulladek-suli.hu, www.agronaplo.hu, www.edenkert.hu www.omgk.hu

Ismerd meg, előzd meg, vagy avatkozz be!

ISKOLAI ZAKLATÁS – TEGYÜNK ELLENE

Ismétlődő, rendszeres, szándékos fizikális vagy pszichés fájdalom okozása egyenlőtlen erőviszonyok mentén: ez a hivatalos definíciója a köznyelvben gyakran előforduló bullying vagy zaklatás fogalmának, mely bár mindig is létezett, mostanában talán többször hallunk róla, mert jobban ismerjük a természetét. Az ismeret azonban csak egy lépés: ennél fontosabb a FELismerés, és a megelőzés, melyhez rengeteg eszköz áll a rendelkezésünkre szülőként, pedagógusként. Cikkünkben ezeket tekintjük most át.

Ismerd meg!

A kiegyensúlyozott, „bullyingmentes” iskolai légkör, valamint az intézmények szereplői (pedagógusok és gyermekek) mentális egészségének megőrzése érdekében ahhoz, hogy gyakorlatba is jól beépíthető technikákat, eszközöket tudjunk alkalmazni a gyerekekkel akár otthon, akár az iskolában, mindenképp fontos, hogy megismerjük a bullying vagy bántalmazás, zaklatás fogalmát, hétköznapi megnyilvánulásait.

1. Először is el kell különítenünk a vicctől, illetve a konfliktustól.

Míg a viccelődés vagy játékos ugratás célja az együtt nevetés, humor kifejezése elsősorban barátok között, amit kölcsönösség jellemez (tehát a szerepek felcserélődnek, adok-kapok jellegű az egymás ugratása), a másik kigúnyolása, megszegényítése esetén a bántalmazó célja olyan reakció kiváltása, mint a harag, neheztelés, bosszankodás, zavar. Ugyancsak, ahogyan egy konfliktus esetleges, alkalm szerű és a pillanat hevében bontakozik ki, valamint közel azonos a felek közötti érzelmi intenzitás és a köztük lévő erőegyensúly nem bomlik fel, bántalmazás esetében az előre megtervezettség, az áldozat hibáztatása és az erőegyensúly meg bomlása a fő jellemzők.

2. A zaklatás többféle formában is megjelenhet:

Közvetlen, direkt bántalmazás (amikor a támadó azonosítható és szemtől szemben történik a zaklatás):

- Szóbeli: ide tartozik a fenyegetés, zsarolás, csúfolás, vagy megalázó, bántó szavak használata.
- Fizikai: lökdösődés, rugdosás

Közvetett, indirekt bántalmazás (amikor közvetett módon, akár mások manipulálása révén történik a fájdalom, vagy kár okozása a célszemélynek):

- Szóbeli: ilyen lehet valamiféle pletykaterjesztés az áldozatról vagy akár fenyegető üzenetek küldése az interneten keresztül.
- Nem szóbeli: melynek során a cél a kiszemelt kirekesztése, kiközösítése, elszigetelése.

Fontos tudnunk továbbá, hogy míg a fizikai bántalmazás csökken az életkor előrehaladtával, addig a bullying többi fent említett formájának előfordulási gyakorisága növekszik, minél idősebbek a diákok.

3. A bántalmazás résztvevői

Amikor a bántalmazás résztvevőit vesszük számba, a „bántalmazó” és az „áldozat” mellett gyakran hajlamosak vagyunk megfedkezni

a közönségről: a csatlósokról (akik a bántalmazó közvetlen segítői); a támogatókról (akik bár közvetlenül nem vesznek részt, mégis támogatói a zaklatásnak); a védelmezőkről (akik az áldozat segítői), valamint a szemlélődőkről, szemtanúkról (akik távol maradnak, vagy nem mernek közbelépni, így az ő szerepük kulcsfontosságú lehet az áldozat védelmében).

4. A bántalmazás „okai”

Számos kutatás alapját képezte, hogy milyen háttérokok vezetnek ahhoz, hogy egy bántalmazó helyzet létrejöhessen. A kutatók gyakran a bántalmazó személyében keresték az okokat (esetleg otthoni problémái lehetnek, korábbi negatív tapasztalatai, alacsony önbecsülése, rossz társas helyzete), ez azonban megosztó véleményeket eredményezett, így átfogóan azt mondhatjuk, hogy egy zaklatáshoz alapvetően egy (diszfunkcionális, rosszul működő) csoportra van szükség, ahol a kohéziót (összetartást) és a homogenitást (egyetértést, egyensúlyt) a bullying teremti meg. Így elengedhetetlen a csoporttagok személyes és közösségi normáinak (szabályrendszerének) megfelelő megalkotása, megélése.

Ismerd fel!

A korábban említett „elméleti” tudásanyagot túl azonban az egyik legfontosabb teendőnk diákként, szülőként és pedagógusként is a nyitott szemmel járás, hogy felismerhessük az intő jeleket arra nézve, hogy környezetünkben tapasztalunk-e bántalmazást, észrevehessük, hogy kik szorulnak segítségre. Természetesen minden itt olvasható „jel” más problémára is utalhat, alapvetően mégis amennyiben a gyermekek megmagyarázhatatlan sérüléseket látunk, elveszíti tárgyait, vagy azok súlyosan megsérülnek, gyakran mutat szomatikus tüneteket (fejfájás, hasfájás, hányinger), megváltoznak alvási– étkezési szokásai, romlanak társas kapcsolatai, jegyei, csökkent önbizalommal rendelkezik, magányos, félelemmel, haraggal teli, zárkózott, depresszív tüneteket mutat vagy önsértő magatartást végez, és ezek hátterében alapvetően nem áll organikus (szervi) probléma vagy pszichés diagnózis. Ezek intő jelek lehetnek. Ha egy gyermek gyakran bonyolódik veszekedésbe, verekedésbe, agresszív, gyakran kap figyelemzetést magatartására, másokat hibáztat, nem vállal felelősséget, előfordulhat, hogy zaklató társaságba került, esetleg maga is zaklatóvá válhat.

Lépj közbe!

1. Ha gyermekünket zaklatják az iskolában:

Aktív, értő figyelemmel legyünk jelen: ismerjük fel azt, hogy a gyermek veszélyben van, illetve biztosítsuk számára a megfelelő alkalmat, hogy elmesélhesse, pontosan mi történt, milyen érzések kavarognak benne. Ha nekünk nem is nyílik meg, kérjük ebben olyan személy segítségét, akiben a gyermek megbízik. Fontos felkészülnünk arra, hogy a gyermek esetlegesen olyan dolgokat is mesél, ami számunkra is felzaklató, bizonytalanságot, dühöt eredményez. Azonban semmilyen esetben ne hárítsunk, baga-

tellizáljunk, hanem nézzünk szembe a kialakult helyzettel. A gyermekek sokszor azért nem mernek segítséget kérni, mert attól tartanak, hogy az negatív következménnyel lesz rájuk (eltiltás, hibáztatás). Ezt azonban elkerülhetjük úgy, ha bevonjuk őket is a probléma megoldásába, ami számukra is megnyugtató. Emellett bátorítsuk őket hiteles, dicsérő szavakkal, ezáltal is erősítve az önbizalmukat és biztosítsuk őket a szeretetünkről. Kérjünk segítséget az iskolában pedagógustól, pszichológustól!

2. Ha gyermekünk esetleg zaklató:

Maradjunk higgadtak és nyugodtak, de határozottan álljunk ki amellett, hogy a bántalmazás nem elfogadható. Különítsük el gyermekünk személyiségét a viselkedésétől és arra reagáljunk. Amennyiben így teszünk, gyermekünk nagyobb eséllyel nyílik meg nekünk őszinte beszélgetésre, ahol fény derülhet motivációjára. Közreműködésével beszéljünk vele arról, mit gondol, mi történt? Mit gondolt, amikor elkövette a bántalmazást? Mit gondol most? Véleménye szerint hogyan érintette ez a másik felet? Mit tudna tenni, hogy jóvátegye mindezt? Emellett pedig legyünk pozitív szerepmoდეlek számára abban, hogy hogyan kezeljük ezt a helyzetet.

3. Ha gyermekünk zaklatás szemtanúja:

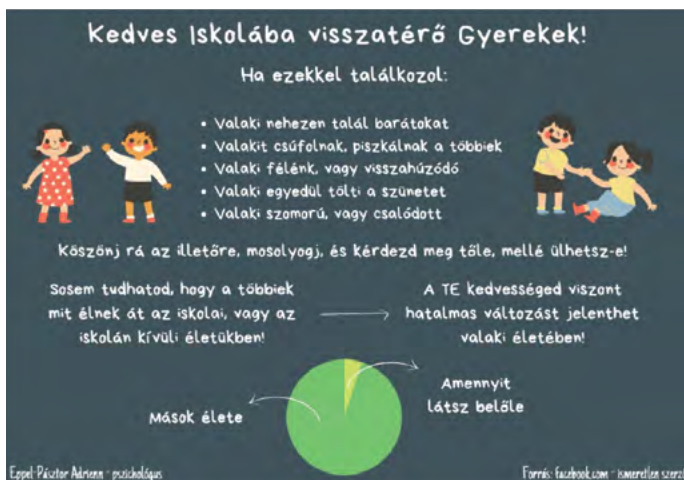
A szemtanú szerepe a legfontosabb a bántalmazás megelőzésében, leállításában. Gyakran előfordul azonban, hogy nem segítünk, mert azt gondoljuk, hogy majd valaki más segít; félünk, hogy mások figyelő tekintetében valamit „rosszul csinálunk”, mit gondolnak majd rólunk; azt feltételezzük, hogy mivel más sem segít, valójában „nincs is probléma”; bizonytalanok vagyunk; vagy veszélyben érezzük magunkat. Éppen ezért beszéljünk gyermekünkkel arról, mi a különbség az árulkodás és aközött, hogy segítséget kérünk; bátorítsuk gyermekünket arra, hogy találjon ki esetleg kreatív módokat a közbeavatkozásra (amennyiben az felnőtt segítsége nélkül sem veszélyes; például új játék kezdeményezése, témaváltás) és mutassunk számukra példát.

Előzd meg!

Mindezen folyamatban azonban az elsődleges és legideálisabb lépés az, ha elejét vesszük a bullying helyzeteknek és megelőzzük, amennyire csak tudjuk. Erre többféle lehetőség is a rendelkezésünkre áll, akár diákként, akár pedagógusként, akár szülőként, mind egyéni, mind pedig intézményes szinten.

Szülőként:

- Gyakran beszéljünk gyermekünkről arról, hogy „Mi volt ma az iskolában?”, de mindezt tegyük kreatív módon, kérdezzünk például így: „Milyen új dolgot tanultál ma? Mi az, ami ma

Bursa Hungarica 2024

Felsőoktatási önkormányzati ösztöndíjpályázat

Budakalász Város Önkormányzata az Kulturális és Innovációs Minisztériummal együttműködve az 51/2007. (III.26.) Kormányrendelet alapján 2023. október 3-án kiírta a 2024. évre a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázatot.

A pályázat célja a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló felsőoktatásban már résztvevő (A típusú) hallgatók és felsőoktatási tanulmányaikat kezdeni kívánó fiatalok (B-típusú) számára havi rendszeres támogatás biztosítása.

A pályázatra csak **Budakalász területén lakóhellyel rendelkező** hallgatók, leendő hallgatók jelentkezhetnek.

A pályázat benyújtásának határideje: **2023. november 3.**

A pályázati kiírás elérhető a honlapon: <https://www.budakalasz.hu/hirdetmenyek/palyazatok/>

Sikeres pályázást kívánunk Mindenkinek!

boldoggá tett? Milyen helyzetben voltál ma kedves másokkal? Hogyan érintett másokat az, ahogyan ma viselkedtél velük?"

- Személyes példaadással és elérhetőséggel legyünk jelen az életükben.
- Beszéljünk át közösen megoldási stratégiákat, javaslatokat!
- Tartsunk kapcsolatot a pedagógusokkal!
- Merjünk segítséget kérni, amennyiben szükségesnek ítéljük!

Gyermekként:

- Tudatosítsuk, hogyha szólunk egy felnőttnek akkor, ha valakit bántanak, az nem árulkodás! Bátran kérjünk segítséget!
- Nyitottsággal, figyelmesen legyünk jelen az osztályban. Sosem tudhatjuk, hogy a többi gyermek mit él át az iskolai, vagy iskolán kívüli életében. A mi kedvességünk hatalmas változást jelenthet valaki életében!

Pedagógusként:

- Alapvetően elmondható, hogy csak az egész iskolára kiterjedő, iskolát megmozgató, átfogó programok hozhatnak igazán hatékony, eredményes változást, így bevezethetünk jó gyakorlatokat, programokat, tematikus, prevenciós napokat vagy iskolán kívüli kirándulásokat, programokat a témában.
- Érdemes minden nap (de legalább minden héten egyszer) negyedórát arra szánnunk egy osztállyal, hogy egy beszélgető körben valamilyen egymásra hangoló, játékos feladattal térképezzük fel, ki hogyan érkezett.
- Építsünk ki osztályszinten csoportnormákat, csoportszabályokat, amiket mindenki konszenzussal elfogad, és készítsük el ezt együtt kreatív formában.
- Készíthetünk osztályklíma feltérképezést névtelenül arról, ki hogyan érzi magát.
- A szülőkkel együttműködve, őket informálva hatékonyabb problémamegoldás születhet.

Eppel-Pásztor Adrienn,
pedagógiai szakpszichológus

KÖZÖSSÉGEINK

KAPOCS
KÖZÖSSÉGI RUHATÁR
..... BUDAKALÁSZ

AHOL TALÁLKOZIK A KELLEMES A HASZNOSSAL

Kapocs Közösségi Ruhatár

Aki számára fontos a divat, a minőség, a kellemes környezet és a Földünk védelme, az nem mehet el a Pomázi úton anélkül, hogy be ne térne a Kapocs Közösségi Ruhatárba. A hangulatos second hand ruhabutik júliusban nyílt meg, azóta folyamatosan csábítja egyre növekvő vevőkörét. Dr. Gerlai Gabriella, az üzlet egyik tulajdonosa mesélt nekünk a fenntartható üzleti modelljükről.

Vagány ruhadarabok, egyedi cipők, minőségi márkák rendezett sorokban. Két kényelmes fotel, ahol bármikor jó megpihenni, csacsogni egy kicsit egy-egy ismerőssel vagy az eladókkal, közben próbálgatni, válogatni, megnézni mi az, ami valóban a mi szekrényünkbe való. A kellemes környezet, jó társaság és a vásárlás mellett azonban azért is érdemes a Kapocsban beszerezni a ruháinkat, mert ezzel a környezetünket is óvjuk.

Fast fashion és környezetszennyezés

A fast fashion (gyors divat) célja, hogy minél gyorsabban és olcsóbban hozzák az üzletek polcaira a legfrissebb divattrendeket. Az olcsó tömeggyártás eredménye azonban az lett, hogy az alacsony bérű munkaerő kizsákmányolásával silány minőségben dobnak piacra olyan termékeket, amik gyakran csak pár hétig használhatók. Ez azonban a fogyasztói társadalmat sajnos a folyamatos vásárlásra ösztönzi, ami a termelés megnövekedett mértékének és a nagy mennyiségű ruhahulladéknak köszönhetően erőteljesen ráterheli az ökológiai lábnyomát a Földünkre. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) szerint a 2020-ban a textilipar volt

a harmadik legnagyobb víz- és földfelhasználó. Abban az évben egy-egy uniós polgár esetében átlagosan kilenc köbméter vízre, 400 négyzetméter földre és 391 kilogramm nyersanyagra volt szükség a ruhák és cipők előállításához. Emellett a vízszennyezés 20%-ért és a szén-dioxid-kibocsátás 10%-ért is a textilgyártás a felelős.

Mit jelent a közösségi ruhatár?

A közösségi ruhatár egy olyan ruhagyűjtő állomás, ami abból a feltételezésből indul ki, hogy a már meglévő erőforrások sokkal nagyobb mértékben fedezik a közösség igényeit, mint ahogy mi azt gondolnánk. Olyan sok felesleges tárgy – ami a Kapocs esetében női ruha és kiegészítő – halmozódik fel a háztartásokban, amit még bőven lehet használni, ha a körforgásba visszabocsátásukkal

új tulajdonost találunk nekik. Ha olyan ruháink vannak, amire már nincs szükség, de használható állapotúak, akkor pénzben, energiában és környezetterhelésben is sokat megtakaríthatunk, ha továbbadjuk őket. A Kapocsba helyi vásárlók hozzák be a jó állapotú, nem használt, meggondolatlanul vásárolt, esetleg méretben nem megfelelő ruhákat, cipőket, amiből felépül a butik árukészlete. A behozott ruhákért levásárolható kedvezménypontokat adnak, ezek felhasználásával a kiírt árak feléért vásárolhatunk jó minőségű és állapotú, divatos ruhákat. A kalásziaknak így nem kell elmenni egy plázába a városba, megspórolható az út; az autó károsanyag kibocsátása vagy az útiköltség és nem utolsósorban az idő. Egy település közösségi ruhátára egy olyan helyi gyűjtőerő, ami közösséget is alakít. Miközben nyersanyagot és energiát spórolunk a Földnek, kialakul egy közösségi tér elsősorban nőknek, ahol kapcsolódni tudnak egymáshoz. Sokkal fenntarthatóbb és barátságosabb gyakorlatot kínál, mint egy átlagos ruhaüzlet.

„Kicsit olyan ez, mintha egy kibővített barátnős ruhacsere lenne azzal a különbséggel, hogy hozzáadunk egy szolgáltatást; a ruhákat átvesszük, rendszerezük, ami kifogástalan, azt eladjuk, ami még hordható, de nem teljesen újszerű, azt adománycsomagokba rendezzük, ami nem alkalmas viselésre, azokat leselejtezzük.”

A Kapocs Közösségi Ruhatár megálmodója három anyuka, akik azon túl, hogy szerettek volna egy helyi munkahelyet, ahonnan könnyen tudták óvodába, iskolába vinni a gyerekeiket, szívügyüknek tekintették a környezetvédelmet is. Szöllősi-Simon Gyöngyi ruhaipari mérnök, emellett stílus- és színtanácsadó, valamint személyi stylist, Pákozdi-Nagy Lilla kereskedelmi főiskolát végzett, dr. Gerlai Gabriella pedig jogászként dolgozott korábban. Első üzletüket Solymáron nyitották meg 2020 márciusában.

A pandémia miatt az indulás nehézségekbe ütközött, ám hamar kiderült, hogy van kereslet a minőségi, újszerű állapotban lévő, másodkézből megvett ruhadarabokra. Ahogy beindult a butik, az is világgossá vált a tulajdonosoknak, hogy egy jól működő üzleti modellről van szó. 2023-ra annyi hibátlan, jó minőségű ruha halmozódott fel, hogy megfordult a fejükben, hogy új üzletet nyitnak. Közben egyre több barátjuk jelezte, hogy szívesen dolgoznának a Kapocsban, ami megerősítette bennük az elhatározást. A helyválasztásuk Budakalászi esett, mert településünk volt az a hely, ahonnan már nem jártak át Solymárra vásárolni az emberek. 2023. júliusában a Pomázi út 2. szám alatt megnyitott a budakalászi butik is.

„Itt nagyon kedvesek és nyitottak az emberek, nagy örömmel fogadott mindenki, aki eddig ellátogatott hozzánk. A nyári uborkaszezon ellenére egész jó forgalmat tapasztalunk, jönnek hozzánk Pomázi és Szentendréről is a vásárlók. Jó lenne, ha tudnánk itt is alakítani a fogyasztói szokásokon. Solymáron már több alkalommal látom a ruháimat az utcán másokon és szeretném ezt a fenntartható modellt itt, Budakalászon is terjeszteni.” – mesélte Gabi a nyitás utáni első hónapokról.

Stílus és divattanácsadás

A tudatos öltözködés fontos része, hogy ne hirtelen ötlettől vezérelve vásároljuk meg azt a ruhadarabot, ami épp megtetszik shoppingolás közben. Figyelembe kell venni, mi az, ami jól áll a testalkatunkhoz, színeinkhez, személyiségünkhöz, de az is fontos, hogy passzoljon az új szerzeményünk a már meglévő ruhadarab-

Fotók: Hartl-Nagy Tamás

jainkhoz is. Ebben nagyon sok segítséget kaphatunk egy hozzáértő szakembertől, eladótól. A tudatos vásárlással sokat lehet spórolni, mert rengeteg felesleges pénzköltéstől óvja meg a vevőket. A Kapocs Közösségi Ruhatárban számíthatunk a segítségre, hiszen alapszinten minden butikos segít abban, hogy mindenki elégedett legyen a vásárolt termékkel. A szakemberrel történő divat-, stílus- és színtanácsadás alkalmával érdekes élmény meglátunk magunkat egy hozzáértő személy szemével. Ha szakember meglátásait figyelembe véve, az általa javasoltak megfontolásával öltözködünk, az bizonyos helyzetekben magabiztosságot kölcsönözhet, a szakértő szem rólunk alkotott képe pedig jó önismereti szempontokat adhat. Az öltözködéssel kommunikálni tudunk, egy fajta önkifejezés az is, mit veszünk fel reggelente. A szakember abban is segít, hogy ráismerjünk, mit fejezünk ki magunkról az öltözködésünkön keresztül – elvégre ha nem magunkat tükrözzük, az megtéveszthet másokat és más reakciókat kaphatunk, mint amire számítunk. A testalkatváltozáson keresztülment embereknek is segíthet a tanácsadás, valamint azoknak a nőknek, akik minden reggel tanácstalanul nyitják ki a szekrényüket és nem tudják, mit vegyenek fel abból, amit látnak.

Gulyás Rita

Kapocs Közösségi Ruhatár

2011 Budakalász Pomázi út 2.

+36 30 452 5645

kapocsbudakalasz@gmail.com

MEGERŐSÖDVE, VESZTESÉGEKEN, KRÍZISEKEN TÚL A budakalászi idősek helyzetéről beszélgettünk

Október elsején volt az idősek világnapja. Janurikné Csonka Erikával, a Kalászi Idősek Klubja igazgatójával beszélgettünk arról, mit jelent ma az a szó, hogy idős, ki számít idősnek és milyen élethelyzet jellemző az időskorra.

Az időskort sokan a nyugdíjaskorhoz kötik, de valóban érdemes onnan számolni?

A nyugdíjas egy gyűjtőfogalom. Kort is jelent, jelenthet krízist is, hiszen korábban mindenkinek megvolt a maga munkája, és nagyon nehéz akár egy egyetemi tanári szerepből, de bármilyen szakmából nyugdíjassá válni. Ha idősekről beszélünk, akkor hajlamosak vagyunk hasonlóságokra gondolni, holott az idősek csoportja nagyon színes, hiszen ekkorra már a lehető legkülönbözőbbek és legszínesebbek az életutak.

Az Idősek Klubja igazgatójaként hogyan látja, mit jelent ma idősnek lenni?

Hétfői beszélgetőkörünkön gyakori téma, hogy az időseket miben érdemes megerősíteni. Az időskorig átélt, sokszor halmozódó veszteségélmények megélése közben nehéz azt érezni, hogy egyedi és hasznos vagyok, nem pedig az idősek csoportjának egy tagja.

Boldizsár Ildikó Mesék boldog öregekről című mesekönyvből szoktam felolvasni a csoportnak és utána átbeszéljük a szöveg mondanivalóját. A mesék arról szólnak, hogy kinek milyen tudása van, a mindennapi életben való eligazodás hatalmas érték. Unokákra való vigyázásban, unokák szeretésében nagyon hasznosak az idősek, de itt a klubban sokan túlvannak már súlyos betegségeken is. Szívinfarktus, élet-halál közötti élmények vagy akár a házastárs elvesztésének megélése. Gyakran a feleség halála után jön a betegség és onnan kell visszatérni. Az idősek klubja egy befogadó hely, egy sokszínű virágcsokor. Új környezetben, új emberek között kicsit könnyebb az értékeinket megélni. Az idősek sokkal megértőbbek, mert az élet gondjai között élnek. Szédülés, magas életkorból származó nehézségek megélése közben felerősödik az empátia.

Milyen körülmények között élnek a kalászi idősek? Mik a jellemzők?

Sokan özvegyek. Abba kevesen gondolnak bele, hogy egy 80-90 éves ember gyereke általában 60-70 éves és élnek kalászon 90 éves kor feletti is. A klubban a legidősebb most 97 éves. Ez azért

érdekes, mert a gondozási munkát nem mindig bírja egy 70 éves, aki már azt éli meg, hogy csökken a fizikális teljesítőképessége, sőt, ilyenkor már jelentkeznek a krónikus betegségek is.

Bár az unokát mindenki nagyon várja, de ha minden úgy alakul, ahogy azt elsőre elképzelnénk, akkor egy 80 éves ember unokái is felnőttek lennének. Ha az unoka későn érkezik, az sok esetben nagy segítség, hiszen a kisgyerekek körül, akár a kisgyerekek szeretésében is mindig megtalálják a helyüket az idősek is.

Sokan költöztek Budakalászra, akikhez később érkezik az idős szülő. Egy ilyen eset teljes újratervezés, hiszen a régi ingatlan eladása után sokan egy elszeparált lakrészbe kerülnek, de az is előfordul, hogy az új családnak a teljes ház kell és nincs lakrész, hanem szoba van, de lehet, hogy még szoba sincs. Így Budakalászon laknak olyan idősek is, akik most érkeztek és új kapcsolatokat keresnek. Erre remek hely az idősek klubja. Azt is érdemes szem előtt tartani, hogy Budakalász lakossága is idősödik.

Az időskorban tehát hangsúlyosak a krízisek.

Minden idős élt már át komoly veszteségeket. Az élettárs, a munka, de a legidősebbeknél a szintén idős gyerek elvesztése sem ritka esemény. A fizikális teljesítőképesség visszaesése is egy veszteség és egy-egy betegség is okozhat komoly krízishelyzetet. Egy gyász esemény után gyakori, hogy az emberek elakadnak, mumifikálják magukban a halottat azzal, hogy különböző narratívákat mantráz-

nak magukban. Ha viszont túljutnak a krízisen, tovább fejlődik a személyiségük. Erikson személyiségfejlődés elméletében minden fejlődési korszaknak megvan a maga krízise. Az időskor a kétségbeesés és az érintettség küzdelme. A visszatekintés mellett beindul az önmarcangolás: jól csináltam? Egy akár ötven évvel ezelőtti döntésen rágódnak, a kétségbeesett helyzetből visszatekintve gyakran kudarcosnak ítélik meg az életutat, értéktelennek az életet, hiszen csak nyolc osztályra volt lehetőség, mert reggelente menni kellett az állatokhoz, vagy a földre markot szedni. A fejlődési krízis egy kihívás, amelynek a személy meg kell, hogy feleljen. Az egészséges fejlődés a krízis megoldásán keresztül vezet, a megoldatlan pedig elakadáshoz. Egy évvel ezelőtt még kiment a kertbe és megkapálta a veteményest, ma már hívni kell valakit. Ezek komoly veszteségek és kiemelten fontos a lelki támogatás. Gondozatlanná válik a kert, a lakás. Segítség kell a mosogatásban, teregetésben, vasalásban, ügyintézésben. A gondozónak, legyen professzionális vagy családtag, úgy kell dolgoznia, hogy az idős ne azt érezze, hogy ő haszontalan, értéktelen, hanem ellenkezőleg, lelki támogatást kell nyújtani. A krízissel való megküzdés viszont természetes folyamat. A fókuszpont áthelyezése, amit átkezezésnek is hívunk, az értékekre való rávilágítás kulcsfontosságú. De előfordul, hogy az idős ember a kilencven éves szülő folyamatos gondozása miatt elköltözik otthonról, a házat pedig elfoglalja az újabb generáció.

Mit jelent a közösség, miben nyújthat támogatást?

Az élet nem úgy hozta, nem tudtam tanulni, nevelőszülők neveltek, tehát hátrányból kellett felépítenie magát és a hasonló narratívák mögött hatalmas értékek vannak. Ha a krízist nem éljük meg, hogyan erősödünk meg? Új dolgot tanulunk. Viktor Frankl-nak van egy nagyon jó mondanéja: „Néha éppen egy rendkívül súlyos külső helyzet nyújt alkalmat arra, hogy az ember bensőleg túlnőjön saját magán.” Viktor Frankl a náci időkben született, az egész családját elvitték koncentrációs táborba, csak ő maradt és

a testvére. Viktor Frankl lett az egzisztencialista pszichológia megteremtője, kilencvenkét évesen. Nekem ő a mérvadó. De nyúlhatunk a Bibliához is. Józsefet eladják a testvérei: micsoda krízis! Saját testvérei kútba dobják, aztán eladják rabszolgának húsz ezüstért: micsoda trauma! Aztán saját népének megmentője lesz és ő maga is kimondja, mikor újra találkozik éhező testvéreivel, akik Egyiptomba jönnek élelemért, hogy ne bánkódjatok, mert, ha nem történt volna meg, akkor

én most nem tudnék segíteni. Mit kezdek a traumával? Megküzdök és azt mondom, hogy fejlődtem általa, vagy kihozhatom magamból a szorongás által az összes kényszerbetegséget, fóbiákat, depressziót? Mit kezdek ezzel? Előre nézek és azt mondom, hogy hasznos volt. Fel kell hívni a figyelmüket az értékre és ők rácsodálkoznak, mert nekik természetes, hogy ez van. Magunkon könnyebb változtatni, mint a környezetet.

Milyen élet alakulhat ki az időskor kríziseinek megélése után?

Előfordult, hogy megkértem a csoportot, mondjanak három jó dolgot, ami az életükben történt. Hurrá elváltam, megöze-

gyültem. Mert hetvenéves kor után is hatalmas az igény az intimtásra, a társra és vannak, akik ekkor találják meg, még az idős klubjában is alakulnak szerelmek. Sokan élvezik az özvegyiséget, mert egész életükben beledumáltak az életükbe, most meg végre maguk dönthetnek. Vannak hasonló sorsok, nem vagyunk egyedül és a poszttraumás növekedés is létezik, azaz a nehézségek után megerősödünk. Aki hívó, annak még könnyebb, hiszen akinek már senkije sincs, egy gyülekezetben is közösségre találhat.

Mit gondol az aktív időskorról, ami most a csapból is folyik. Mennyire nyomasztó egy ilyen elvárás?

Egy ideig megy, hatvanöt éves kortól hetven akárhányig lehet, hogy hegyet mászok, számítógépezek és új dolgokat tanulok meg. Aztán van olyan időszak is, amikor a passzivitásban keveredik a lustaság azzal, hogy lehet, hogy már nem is bírom. Mindenki tudja, hogy a fizikai aktivitás jó lenne, itt az idős klubjában is van lehetőség tornára, de nehéz kiugrani a fotelból és lehet, hogy ehhez kell egy lökés a környezettől is. Természetes dolog, hogy az idős elfáradt, nem bír annyit, hogy pár éve még hatalmas buli volt lemenni a Balatonra, most meg már nem úgy megy. Viszont, aki eljön ide a klubba, annak minden nap lesz valami, ami az ide látogatóknak fontos lehet. Az időskort tehát különböző szakaszokra érdemes bontani, általánosítani pedig nem érdemes. Hatvanöt éves még nyugdíj mellett dolgozik, aktív szerepe van a családban is, besegít az unokánál, háztartásban is. Főzés, hétfélig ebéd, majd hetvenöt év után, akiknek addig nem is jelentkeztek, azoknál is jönnek a nehézségek. De ha valaki nem bírja, annak bejön a külső segítség, ott van a család vagy ha nincs, akkor is el lehet jönni ide, a klubba, de ha már az sem megy, akkor ott van a házi segítségnyújtás lehetősége, ami Budakalászon szintén elérhető. Az önkormányzat erős szociális intézményrendszert működtet, a városvezetés elkötelezett az idősök támogatása mellett.

Urbán Ákos

Október 16-tól november elejéig látható az Kalászi Idősek Klubja tagjainak kiállítása, melyet a Tájéoló Szociális Egyesülettel együttműködve került megszervezésre. Különleges kézimunkák, hírművek, kézzel készült dísz tárgyak, festmények tekinthetők meg. Lehetőség nyílik az egyik klubtag verseinek elolvasására, gasztronómiai különlegességeket is meg lehet majd nézni és kóstolni. Várunk minden érdeklődőt. A belépés díjtalan.

A Kalászi Idősek Klubjába nappali ellátásra, kiszállított (1000 Ft/fő/nap) vagy helyben fogyasztott (805 Ft/fő/nap) meleg ebédre vagy házi segítségnyújtásra az alább elérhetősegeken lehet jelentkezni:
• személyesen hétköznapokon 7- 15 óra között a Táncsics u. 19. sz. alatt, • telefonon a +36 (26) 341-435 vagy a +36 70 451-3696 mobilszámon • illetve a kalaszidosek.klubja@budakalasz.hu email címen.

BUDAKALÁSZ TERMÉSZETI KINCSEI A MAGYAR GURGOLYÁTÓL AZ ÁRTÉRI ERDŐIG

Elkísértük Fehér Balázs természetvédelmi őrt egy terepbejárásán

A természetvédelem kapcsán távoli és globális veszélyekről szoktunk beszélni, idetelepülő gyákról, politikai döntésekről, de a saját felelősségünkről ritkán. Hány olyan háztartásban jártunk már, ahol a kommunális kukába senki se dobja bele a tejesdobozt? Kiállunk a pandákért, megvédjük a bálnákat, az amerikai mamutfenyőket, aggódunk a Golf-áramlat miatt, de hogy a házunk mellett, az utca végén pontosan mik az égető természetvédelmi kérdések, arról a legtöbbszörnek fogalma sincs. Inkább egy flamingó, mint egy kerti geze, aminek a nevét se hallottuk, pedig ott repdes a Duna-parton és maradna is, ha a Natura 2000-es, dús ártéri

erdőt nem váltaná a vágott gyep, a térkő és a sólyapályák. Elkísértük egy útjára Fehér Balázst, a Duna-Ipoly Nemzeti Park természetvédelmi őrt, aki az Ezüstkevény lábánál és a Duna-parton beszélt nekünk a napi munkájáról és a monitor helyett az ablakunkból látható természet állapotáról.

A Monalovác hegy és az Ezüstkevény között, Üröm és Budakalász határában, új lakóházak mellett szálltunk ki a zöld terepjáróból. Balázs lassan tíz éve természetvédelmi őrt ugyanezen a területen, irodai tennivalói mellett a terepmunka teszi ki a munkaidejét, amit hatalmas területen, többek között Budakalász környezetében is végez. Mint mesélte, látványos ütemben épültek be természetvédelmi területek határában található zöldterületek, például Sadove utolsó utcája Budakalász külterületével és egyben természetvédelmi területtel határos, így a legnagyobb kihívást az emberek közelsége okozza. A kertesházakat tulajdonosaik gondosan körbekerítik, érthető módon mindenki óvja a magántulajdona összes négyzetméterét, de az erdőt, ami szintén valakinek a tulajdonában áll, gyakran nem tartják tiszteletben. Hasonló területeken általános, hogy a természet szomszédságába költöző emberek a fák között parkolnak, például a Pilisi Parkerdő területén. A fák közé érve Balázs elsőként a szárazságra hívta fel a figyelmet. Mint mondta, a cserjék levelein ő is látja a vízhiányt, de egy gyakorlott erdész a fákra nézve is sorolná az árulkodó jeleket. Magas keményfaligeterdőben az őshonos és a máshonnan megtelepülő invazív fajok váltogatják egymást, a keréknyomokban egy-egy kutyás futó haladt el mellettünk.

A természetvédelmi őrok folyamatosan járják a területüket, illetve a bejelentések után is érkezhetnek. Egy-két őrre hatalmas terület esik, így a kevésbé problémás részeket ritkábban fordul meg Balázs, de a Kevély környékén pél-

dául a terepmotorosok miatt gyakran jár. Az agglomerációban élők könnyebben megengedhetik maguknak, hogy terepmotorokat tartssanak, ha pedig megvásárolják őket, használni is akarják, de ezzel jellemzően iszonyatos mértékben károsítják a természetet. Egy dolomit sziklagyepen a terepmotor kereke a vékony talajréteget pillanatok alatt lehordja, pedig egy ilyen területen egy négyzetméteren hihetetlen fajgazdagság figyelhető meg, ráadásul általában védett fajok összetételében. A túraútvonalakon a gyalogos túrázók minimális mértékben zavarják csak a természetet. A Budai-hegység, a Pilis és a Visegrádi-hegység egyaránt alaposan be van hálózva kijelölt túraútvonalakkal, tehát semmi szükségünk sincsen arra, hogy letérjünk az ösvényekről.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park adatbázist vezet a különböző védett fajok előfordulásáról. Balázs gyakran keres fel olyan területeket, ahol bizonyos védett fajok előfordulását feltételezi, azonban az adatbázisban nem talál adatot róla, így folyamatosan frissülő tudástár áll a rendelkezésére.

Létezik egy faj, ami a Kevélyek környezetében él, de csak az országban és azon belül is csupán pár helyen található meg. Ez a magyar gurgolya, ami egy másik földtörténeti korból maradt itt, ezért kifejezetten értékes, meglehetősen, a kaporra hasonlít, nem különösebben szép, és nem is gyógynövény.

A különböző természetvédelmi területek gyakran fedik egymást. Országos szinten a Nemzeti Park a legnagyobb védett terület, annál kisebb a tájvédelmi körzet és a természetvédelmi terület a legkisebb, legkoncentráltabb egység. A Natura 2000-es védetség alatt álló területek gyakran egybeesnek az országos védetségű területekkel, de mint a budakalászi Duna-part ártéri erdeje, gyakran olyan területekre is kiterjednek, amik korábban nem estek országos védelem alá.

Balázs aznapi terepbejárásának másik helyszíne a budakalászi Duna-part volt. Az ártéri erdők különlegesen értékes területek, főleg azért, mert Magyarországon a nagyobb folyók melletti ártéri erdők nagy százalékban megszűntek. A folyókhoz közel építették meg a töltéseket, így leszűkült a hullámtéri erdők élettere, fasorok lettek belőlük vagy a korábbi vizes élőhelyek egyszerűen csak beépültek. Töltések közé szorított kis fás szigetekről beszélhetünk csak, így a településünk határában található ártéri erdő különlegesen fontos. Országos szinten nagyobb kiterjedésű ártéri erdőket könnyű felsorolni. A Szigetközben, Gemencben és a Felső-Tisza vidéki Lónyai erdőn kívül nincs nagyobb összefüggő ártéri puhafa ligeterdő az országban. A pilisi erdős területekkel ellentétben az ártéri puhafaligeterdőben jellemzően nincs vágásos vagy szálaló gazdálkodás, tehát nincs faanyagtermelés ezeknek az erdőknek a gazdálkodási tervében, maximum a turistautat vagy kerékpárutat veszélyeztető fákat vágják ki, de a faanyaggal gazdasági szempontból nem számolnak. Ennek egyik oka az, hogy sokszor vízben állnak a fák, másrészt a puhafák kevésbé értékesek, így az erdészek könnyebben kiengedik a kezükből ezeket az erdőket.

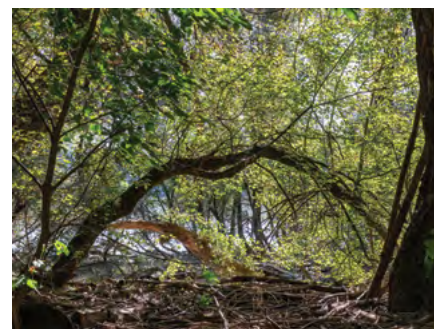
Ezzel szemben a budakalászi Duna-parton lépten-nyomon a meder kisajátításának példáiba botlunk. Ahol egykor fák álltak,

ott sok esetben nyírott gyeper vagy lebetonozott sólyapálya van, de találunk térköves és betonos parkolókat egyaránt a Natura 2000-es védelem alatt álló területen. Az házakat elhagyva Balázs az erdő fafajainak gyors átalakulására hívta fel a figyelmem. Az inváziós növényfajoknak lassan átadják a helyüket az őshonos fajok. A fiatal fák természetes újulata között nem találunk őshonos fákat, például vénic szilvát, hanem a kerékpárút két oldalát is zöld- és ezüstjuharok, amerikai kőrisek kísérik, őshonosok közül néhány elöregedett fűzfát látni csak.

A kerékpárút alatt több átereszen keresztül magasabb vízállásnál is átfolyik a víz, megvalósul az időszakos elöntés, de évente előfordul, hogy a bicikliutat is le kell zárni. Természetvédelmi szempontból az elöntés nagyon fontos, ez is hozzátartozik az ártéri erdő életéhez. Az avaron bőven találunk halott fákat, amik természetvédelmi szempontból különösen fontosak és gyakran uszadékfák. A még álló halott fáknak kulcsszerepük van az erdő életében, hiszen számos ritka rovarfaj nélkülözhetetlen élőhelyei, illetve sok madár költőhelye az odúkkal felelő halott fatörzs. Érdemes abba is belegondolnunk, hogy a környezetünkben hány olyan fát tudunk mondani, ami nem fiatal, elfér a törzsében egy odú. Apropos, odúk; itt a mesterséges odúk kitakarításának ideje, ugyanis költési idő után sokban marad halott fióka vagy a madarak által behordott moha és egyéb anyagok vannak benne, amiben remekül áttelelnék a paraziták. Ha sok halott fa lenne, ez sem okozna problémát, hiszen bőven akadna költőhely.

Balázs ez alatt a pár óra alatt is bőven talált szabálytalan eseteket, mint a terület kisajátítása, lebetonozása, fakivágás, erdő szélében való parkolás. Ha bármi aggályosat tapasztalunk, bárki tehet bejelentést a dinpi@dinpi.hu emailcímen.

Urbán Ákos

Fotók: Hartl-Nagy Tamás

Kisajátított terület a budakalászi Duna-parton

MÚLTIDÉZŐ

ÉLETEM A BUDAKALÁSZI TEXTILBEN

Száz éve alapították Budakalász emblematikus szövőgyárát. Bencze Imre textil-gépészmérnökkel beszélgettünk a Pipacs utcai házának udvarán.

Ön tudna valamit mondani a kezdeti időkről?

A Klinger H. Rt. éppen 100 éve, 1923-ban helyezte át pozsonyi textilgyárát Budakalászra. 1924-ben építtette szövő műhelyét 160 szövőgéppel, majd kikészítő üzemet is létesített hozzá. 1929-ben saját szabadalom alapján kezdték meg saját a „Rubitex” védjeggyel a vasúti kocsik fedésére alkalmas bitumen kenésű vászon gyártását. 1930-ban a cégnek már 260 db szövőgépe volt, a termékszála zsákszövet, szőnyeg, pohártörő, honvédségi sátor, ruházat, tömlő, sőt Jacquard szövetekre bővült.

Az 1945-ben a Duna-hidak felrobbantása miatti jeges árvíztől a dolgozóknak sikerült a gépeket és az anyagokat nagyrészt megóvni. A gyár szovjet fennhatóság alá került, majd 1949-ben Budakalászi Textilművek név alatt államosították, ekkor 540 darab szövőgéppel, 1200 dolgozóval működött.

Ön hogyan került Budakalászra?

Jómagam, miután a szegedi Textilipari Technikum budakalászi vagy csillaghegyi állást ajánlott, kerestem Pomázon egy albérletet és 1960 augusztus 1-én elkezdtem szövő segédmesteri tevékenységemet a Budakalászi Textil Jacquard szövő partijában. Örültem, mert a Jacquard technika a szövés csúcса, gyönyörű damaszt garnitúrákat gyártottunk.

A budakalászi szövőgyár távlati képe a leányszálló kék épületével

Ezután megkaptam a behívómat. A nem túl kellemes katonaidő annyiból jó volt, hogy megtanultam a morze-távírási szakmát, és megismerkedtem az ugyancsak Szentésre bevonult Korda

Bencze Imre textil-gépészmérnök

Györggyel, aki, ha kértük, énekelt nekünk. Ott döntöttem el, hogy továbbtanulok, s már a katonaságtól feljártam a Budapesti Műszaki Egyetem felvételi előkészítőjére.

1964-ben sikeresen felvettek a Gépészmérnöki Kar Textiltechnológia Szakára, s elkezdtem a 6 éves esti egyetemi tanulmányaimat. A munka melletti tanulás miatt is sűrű évek jöttek.

Ugyanez évben meg is nősültem. Feleségem és családja több tagja is budakalászi textiles volt. Persze, a házasodáshoz ház is kellett, így jelentkeztem a gyáron belül induló házépítő szövetkezetbe. Ideje volt, mert az 1966-os beköltözéskor a kislányom már 1 éves lett.

Szakmailag milyen változást hozott az életében a felsőoktatás?

A gyárban időközben előléptem, először technológusi, majd főtechnológusi munkakört kaptam. Főleg a gyártmány- és gyártásfejlesztés, a minőség ellenőrzés, illetve az új termékek gyártástechnológiájának kidolgozása területén, új háztartási, dekorációs szövetek, függönyök, roletták és műszaki szövetek bevezetését dolgoztuk ki.

Időközben a lenipar gyárait nagyvállalati szervezetbe vonták össze, a mi gyárunk a BUDAFLAX Lenfonó és Szövőipari Vállalat Budakalászi Szövőgyára nevet kapta. Végre megindult a több évtizedes, hagyományos kézi cséveváltós szövőgépek cseréje automata cséveváltósokra. Ezek a gépek a lefogyott vetülék cséve pótlását leállás nélkül, futás közben végzik el. Az első fecske 24 db Picanol belga szövőgép üzembehelyezése volt.

Hogyan alakult a pályája az egyetem után?

1970-ben az egyetemen megvédtem a gépészmérnöki diplomámat, ezután beiratkoztam egy intenzív német nyelvtanfolyamra.

Miután a kizárólag a tűzoltóság részére szállított tűzoltó tömlőink fejlesztésén is dolgoztunk, a nyelvtudás birtokában a német gyártóval közösen alakítottuk ki a beszerzendő új tömlő kórszövő gépeink technikáját.

Gyárunk szinte teljesen az KGST (szocialista országok közös piaca) piacra termelt, további nyugati korszerű gépek beszerzésére nyugati deviza híján nem volt lehetőség, így jelentősebb mennyiségben szovjet (Tádzsikisztánban gyártott) AT automatákat kaptunk. Ezek a viszonylag egyszerűbb gépek is növelték a termelékenységet a maguk színvonalán.

Ehhez hozzátartozik, hogy az időben egy hónapig ENSZ ösztöndíjként egy nyugatnémet textilipari kutatóintézetben dolgoztam, s láttam hogy ott már a leniparban túlléptek a cséveváltós automatákon is, Schulzer svájci u.n. vetélő nélküli gépek a mi AT gépeinknek több mint 2x-es fordulatszámával dolgoztak.

Ezután szövőgyárrészlegvezetővé léptettek elő, ekkor létesítettünk egy üvegfalú kávézót a szövődében, hogy a dolgozók pár percre kikapcsolódhassanak a taposómalomból.

1977-ben a csillaghegyi gyár igazgatójának kezdeményezésére a csillaghegyi testvérgyárunk főmérnöki teendőinek ellátását kaptam feladatul. Örömmel vettem, a csillaghegyiek nem ejtőernyősként, hanem szakemberként fogadtak, sikeresen dolgoztunk együtt.

Csillaghegyen részt vett a Trapper farmer fejlesztésében?

PICANOL szövőgépek üzemben

Már a csillaghegyi évek előtt is tapasztaltam, hogy főleg a fiatalok körében micsoda éhség van az országban az indigó farmer iránt. Állami szinten is megfogalmazódott az igény, hogy valaki csinálja már meg ezt a nyugaton nagyon népszerű terméket.

A csillaghegyi gyár a szegedi kenderszövővel kezdett versenyezni a farmeranyag elkészítésében. Az indigó farmerre az a jellemző, hogy dörzsölésre kivilágosodik. Csillaghegyen beszéltem a festőde vezetővel: „tudom hogy tudtok rosszul festeni”. Kék festékünk volt, megfestettük az árút úgy, hogy az koptatás hatására kifakult. A TV is érdeklődött, behívtak a szegediekkel együtt, hogy hogy állunk. Még smirglit is vittem magammal, hogy meg tudjam mutatni, miként világosodik ki dörzsölésre a mi anyagunk, mint a koptatott farmer. A két fiatal TV-s szabályosan kiröhögött bennünket, mert csak rá kellett nézni az anyagokra, látszott, hogy az nem indigó festett.

Az indigó egy speciális festékanyag, a szocialista szektorban nem lehetett kapni, annyi devizája viszont nem volt a vállalatnak, hogy anyagot, gépet és technológiát is vegyünk. Végül arra jutottunk, hogy mivel az indigó farmer anyagnak csak a hosszanti szála, azaz a láncfonala festett, a keresztben futó úgynevezett vetülékfonal viszont fehér, elég, ha csak a láncfonalat vesszük meg a kevés devizánkért, így meg tudjuk szőni az indigó farmer anyagot. Persze ettől még vért izzadtunk amíg a mi ponyvagyárunkban elértük a felsőruházati minőséget.

De sikerült, és 1978-ban elkezdtük az indigó farmer, a Trapper vászon szövését, a vállalat pedig megszervezte a konfekcionálást. A 80-as években nagy sikere volt a magyar indigó farmernek.

Csillaghegyen kifejlesztettük még az akkor divatba jött széllovas „windsurf” vitorla vásznat és más műszaki szöveteket is.

Hogyan került vissza Budakalászra?

1982-ben a vállalat Műszaki Fejlesztési és Beruházási Főosztályának vezetésével bíztak meg.

Ezekben az években egyre nagyobb problémát jelentett a létszámhiány, főleg szövő és szövőelőkészítő területén.

A megoldásra létesítettünk egy hatszintes leányszállót, ahol az időközben leszerződött kubai vendégmunkások is elhelyezést kaptak.

Ezalatt Budakalászon már több mint 100-féle textilát gyártottunk, közöttük ízléses nyomott mintás anyagokat is.

Meddig jutottak a technológia fejlesztésében?

A szövődékben az segített, hogy a Németországban már megismert vetélő nélküli újrendszerű szövőgépet a Szovjetunióban lekoppintották és SZ.T.B. néven lehetett kapni, amivel beindult a szövődei rekonstrukció.

A szövődei művezető gárda a külföldi betanulás után nagy kedvvel és rövid idő alatt beüzemelte ezeket a termelékeny gépeket.

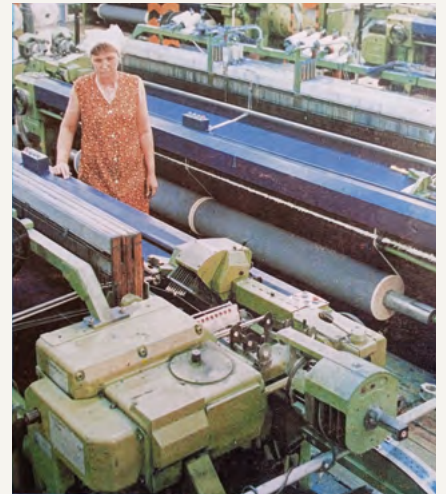
A termelékenységen kívül voltak más feladatok is?

Miután a felsőruha anyagok gyártását is terveztük és a lenből készülő főleg nyári viseletű felsőruházati anyagokhoz az eddiginél finomabb, vékonyabb lenfonal kellett, a műszaki fejlesztés terén fonodai rekonstrukciót dolgoztunk ki finom lenfonalat gyártó gépekkel. Ezekből a csak nyugaton kapható drága gépekből fokozatosan, mindig a deviza adta lehetőségig vásárolt a vállalat, de megindult a finomlen program. Sajnos ez már nem tudott igazán kiteljesedni a rendszerváltás miatt.

1989-ben a rendszerváltás következtében a KGST, a fő piacunk összeomlott, magával rántva az összes hazai textil vállalatot, köztük a BUDAFLAX-ot is. Nem csak az export piac tűnt el, hanem a hazai is.

Piac híján a nagyvállalat, egyben a mi gyárunk is csődbe ment és felszámolásra került, ezzel vége lett az én budakalászi textiles életemnek.

Csak az emlékek maradtak, amiket gyakran felidézünk Gaján Vilmos volt gyári társammal és barátommal, aki fáradhatatlanul gyűjti és őrzi a megmaradt tárgyi és lélekbeli emlékeket.

Farmer anyag szövése

HITÉLET

AMIKOR IMÁDKOZTOK, NE SZAPORÍTSÁTK A SZÓT, MINT A POGÁNYOK

Micsoda? A pogányok nem is imádkoznak, pont attól pogányok! Az a pogány, aki nem hisz. Aki pedig nem hisz, az nem imádkozik. Jézus mondja a címben idézett mondatot, miután megtanítja a Mi Atyánk imádságát hallgatóinak. Ezek szerint a pogányok is imádkoznak?

Alapjában véve valami ilyesmit gondolunk az imáról: keresztyének otthon vagy templomban összeteszik a kezüket, és az általuk elképzelt legfelsőbb lényhez szólnak, kérnek tőle, és hisznek abban, hogy kéréseiket az a bizonyos Mindenható teljesíti.

Jézus azonban úgy beszél az imádságról, amely valami olyasmiről, amit minden ember gyakorol, még a pogányok is – csak ők feleslegesen bőbeszédűek, de e megjegyzéssel én most nem törődök. Legyen nekünk elég annyi most, hogy Jézus szerint mindenki imádkozik valahogyan.

Mármint: mindenki gondol valamit a világról, és minden ember ahhoz igazítja az életét, amit a világ végső értelméről gondol. És minden ember szeretné valahogyan megtalálni a helyét az életben, és ennek megfelelően vágyakozik, sóhajtozik, mérgelődik, káromkodik legbelül.

Mindenkinek van lelki élete. Aki azt mondja, hogy ő nem gondol semmit, az is gondol valamit: azt, hogy semmi értelme nincs a világnak.

SZÜLÉSZETI CSENDÉLET

Az emberi tudat lényegében csak a jelent éli át és a távolodó, homályosodó múltat tanulmányozhatja. Mit hoz a jövő? Nem tudja senki. Bár bizonyos dolgokat, ciklikusan visszatérő történéseket megállapíthatunk a valószínűség számítás eszközeivel. A jövő mégis rejtély, titok. Az ember megpróbál mégis a jövőbe látni. A múlt és a kozmikus égitestek helyzetéből horoszkópokat készít. A görög eredetű szó „óra nézés” jelent, vagyis az időbeliségünk féloldalasságát akarja kiegészíteni: a jelen és a múlt ismeretéhez a jövőt is tudni akarja.

A Szentírás már az első könyveiben is óva inti az olvasót a jóslásoktól és egyéb praktikáktól. Nemcsak a velük kapcsolatos sok-sok csalás és szélhámosság miatt, hanem hangsúlyozza Isten akaratát: Ember! Elég neked annyit tudni a jövőről, amit én megláttatok veled. A többit ne próbáld feszegetni, mert ártani fog neked!

Az egészséges emberi életvitelhez hozzá tartozik az „ismeretlen” jövő. Tehát, fontos a múlt ismerete és semmiképpen nem szabad „végkép eltörölni”, fontos a jelen realitásaiban felelősséggel dönteni és fontos az ismeretlen jövő „konténerben tartása”! Tudom, nehezen fölfogható dologról szólok, de hangsúlyozom: a hithez, a reménységhez és a szeretethez hozzá tartozik a az ismeretlen jövő. Fordítsa is igaz. A boldogító jövőhöz hittel, reménységgel és szeretettel kell viszonyulnunk.

Mai állításom tehát Jézus nyomán ez: nem ússzuk meg, törődünk a lelkünkkel, még akkor is, amikor semmivel sem törődünk.

És ha törődünk a lelkünkkel, nem mindegy, hogy milyen módszert választunk. Jézus arra utal, hogy aki bizonytalan, az végelethetetlenül vágyakozik és képzelődik és mérgelődik. Aki viszont bízik abban, hogy értelmes világot kaptunk magunk köré, az rá meri bízni magát még egy olyan nyúl farknyi és egyszerű imádságra is, mint a Mi Atyánk.

Az első keresztyéneket éppen ezért „ateistának”, istentelennek mondták, hiszen nem adták meg hosszadalmasan és kacifántosan a tiszteletet a világot érthetetlenül ide-oda rángató, megközelíthetetlen isteneknek, akiből oly sokfélével imádtak a Római Birodalomban a Jézus utáni korban. A keresztyének Istene azonban nem önkényes, egy van belőle, és szereti a világot, és arról akar meggyőzni, hogy van értelme az emberi életnek.

A hit kérdése, hogy elfogadom-e azt, hogy végül a szeretet marad? Azt nem úszom meg, hogy lelki életem legyen, mindenki imádkozik valahogy. Csak nem mindegy, hogy hogyan! A címben idézett jézusi mondat Máté evangéliuma 6. részében olvasható.

Bereczky Örs református lelkész

Nem nagy bűn, hogy gyermekkorunkban meglestük a karácsonyi ajándékunkat, amit szüleink a szekrény mélyére dugtak, de elvesztettük a meglepetés és a meglepődés örömét! A türelmesség a hűség előjele. A türelmetlen életkezdések viszont gyakran torkollanak hűtlenségbe, házasság- és családrontásba.

Kedves dolog, hogy még a megszületés előtt tudni akarjuk az érkező nemét. Nemrég kaptam az itt látható kék és rózsaszín bébi karszalag-fotót. A szülők ultrahang nélkül vártak a meglepetésre: Fiú lesz-e vagy kislány?

A rózsaszín került a kis csuklóra!

Györi János Sámuel, evangélikus plántáló lelkész

Játékos őszi esték

Esik az eső, rövidülnek a nappalok, már nem adja a kert azt a kellemes levezetését a napnak, mint az indián nyár folyamán, sőt, előfordul, hogy hétvégén is inkább bekuckózunk a nappaliba. Azonban otthon is tölthetünk együtt értékes időt a gyerekekkel, hogy élmény és lazítás is jusson az estékre, pihenőnapokra.

Kockapóker otthoni alapanyagokból

A kockapóker néhány otthon is megtalálható hozzávaló segítségével már játszható is, hiszen nincs másra szükség, mint egy műanyag pohárra, 5 darab dobókockára, melyek társasjátékokból könnyen összeszedhetők, papírra, tollra, és már indulhat is a pókerparti. Többféleképpen is játszható, a szabályokkal kapcsolatban érdemes szétnézni a neten, hogy megtaláljuk a számunkra legmegfelelőbbet.

Nappali piknik

Miért ne mehetnénk el piknikezni a saját nappalinkban? Csak fogjunk egy pokrócot, csomagoljuk össze a piknikre szánt elemőzsiát, és már indulhat is a beltéri kirándulás! A pokrócot leterítve előkerülnek a „kirándulás” hozzávalói, és egy jó beszélgetés, kártyázás, kockapókerezés közben elfogyasztható a reggeli, vagy a tízórára szánt gyümölcs, de akár meg is uszonnázhatunk, jópofa dolog így enni, és a gyerekek is nagyon élvezik. Akár megszervezhetik ők is a nappali pikniket, kiválasztják az úti célt, összecsomagolnak, programokat szerveznek.

Kartonváros

A kartonvároskészítésekor nagyon klasszul el lehet engedni a fantáziánkat, együtt ötletelni, tervezni, megvalósítani a gyerekekkel. Egy nagy kartonon és ceruzákon, filctollakon kívül nincs is egyébre szükségünk. A játék, de már a tervezés során is be

lehet vetni az otthon lévő figurákat, kisautókat, hogy a méretek passzoljanak, a kocsik beférjenek a kijelölt parkolóhelyekre, sávokra. Tapasztalataim szerint napokon, heteken keresztül fejlődik, miközben zajlik a játék, jönnek még a jobbnál-jobb ötletek, pl. köré épül a favonat, házak. Ráadásul, ha elég nagy, rá is lehet ülni, így a hideg kő ellen is kiválóan véd. Aki szeretné 3D-síteni a várost, az épületeket meg lehet alkotni kisebb dobozokból (parfümös, krémes), kifesteni, készülhet kerítés a házak köré, fák az utcákba, kertekbe, vagy bármi, ami az alkotók fejéből kipattan.

Kőkaktusz

A kaktusz egy hálás dísz a lakásnak, a növények iránti minimális érzékenység nélkül is életben tartható, kiváltképp, ha kőből készűl, mely szuper közös program, és kedves megcsinálása a nappalnak, gyerekszobának.

Amire szükség lesz az elkészítéshez:

- íves szélű kavics, kirándulás során kiválóan gyűjthető
- kaspó
- virágföld
- ecset
- zöld akrill festék / tempera
- fehér akrill festék / tempera
- fekete alkoholos filc
- mozgó szem, ha nem festeni szeretnénk a vicces szemeket.

A követ lemossuk, hagyjuk megszáradni, hogy jól rátapadjon a festék. Először zöld színnel lefestjük, majd a száradást követően jöhetnek a fehér tüskék és a szemek. Ha festjük a szemeket, mókásan elhelyezve készítsük el a fehérjét, majd száradást követően jöhet a pupilla, és a kontúrozás. Ha nem rajzolni szeretnénk, száradás és kontúrozás után, ragasszuk fel a mozgó szemeket. A kaspót megtöltjük földdel, és már lehet is „ültetni” az elkészült kőkaktuszt.

Lottósorsolás

A lottósorsolás is egy jópofa, egyszerűen megvalósítható játék. Nincs másra szükség, mint Kinder tojás belsőkre és szelvényekre. A szelvényeket megszerkeszthetjük digitálisan és kinyomtathatjuk, de kézzel is kivitelezhetők. Kisebb gyerekek esetében érdemes könnyen felismerhető formákkal játszani, pl. az ovis jelekkel, nagyobbak esetén használhatunk számokat. Az egyik szelvényt feldarabolva megtöltjük a sárga kis kapszulákat, a tippek jelölését követően indulhat is a húzás.

Kalózok kincse

Néhány évvel ezelőtt, egy kalózos bulihoz kapcsolódóan készítettünk „aranyrögöket”, melyek a mai napig kincsként vannak kezelve. Ehhez sincs sok dologra szükség, néhány darab nagyobb szemű murvára, arany színű akrill festékre és ecsetre. Akárcsak a kőkaktusz esetében, festés előtt egy alapos tisztítás és szárítás jár a köveknek. Esős idő ide vagy oda, bent is kiváló programokat lehet szervezni. Persze, azért érdemes felhúzni a gumicsizmát is, és kimenni egy kis tócsa-pacsálásra!

Összeállította: Mogyorósi Rita / anyamasszony.blog.hu

SPORT

Újra jégen a Vidrák

Itt az ősz, a Vidrák is jégre léptek. A budakalászi VIDRA SE jégkorong csapatának számára is megkezdődött a 2023/2024-es szezon.

Szeptember elejétől jeges és száraz erőnléti edzésekkel indultak a felkészülő tréningek a Vidrák számára is. A száraz edzéseknek a Patakpart iskola tornaterme heti két alkalommal ad otthont a jégkorongozóink számára. A Cserkészház udvarán lévő műjégpálya megnyitásáig pedig heti két edzésen az UTE két jégcsarnokában vendégeskedve tudnak gyakorolni a játékosok. Az egyesület idén is négy korosztályban indul a Magyar Jégkorong Szövetség által szervezett korosztályos bajnokságokban, ahol különböző kerületek, városok csapataival mérkőznek majd meg. A gyerekek nagyon várták már a kezdést, egyből nagy lendülettel vetették bele magukat a munkába.

Szeptember és október hónapban végig toborzó edzéseken várják az új jelentkezők, érdeklődők csatlakozását 5-10 éves korig. Jelentkezni az egyesület Facebook oldalán és a honlapján lehet (<https://www.vidrajegkorong.hu>).

November hatodikán lesz az első teljes értékű edzésnap a budakalászi Közösjégen, attól kezdve pedig heti több jeges foglalkozáson hazai pályán tudnak fejlődni városunk játékosai. A Vidrák egy három napos őszi edzőtábort is szerveznek az iskolai őszi szünet végén. Minden körülmény megfelelő a felújított, megújult Cserkészház komplexumában.

Gál Tamás vezetőedző

Sí- és snowboard élményközpont nyílik Budakalászon

Október közepén megnyitja kapuit Budakalászon a sí- és snowboard élmények központja. A több 10 éves tapasztalattal rendelkező 4seasons sí és snowboard iskola Budakalászon alakította ki legújabb egész évben használható mesterséges sípályáját.

A síiskolában 3 éves kortól várják a gyermekeket, akik csoportos, illetve magánóra keretében tudnak megtanulni síelni. Nem csak a gyerekek számára áll nyitva síiskola, felnőtt korban sem késő

elsajátítani ezt a különleges mozgásformát. A felnőtteknek magánórák keretében van lehetőségük kipróbálni a síelést, illetve a snowboardozást.

Az oktatók célja, hogy a tanítványok ne csak megtanuljanak síelni vagy snowboardozni, hanem ezt a folyamatot a Montessori pedagógia értékeivel is gazdagítsuk. A Montessori módszer arra ösztönzi a tanulókat, hogy aktív részesei legyenek saját tanulási útjuknak. Ebben az iskolában a síelés és snowboardozás nem csupán technikai készségek megszerzéséről szól, hanem a gyermek teljes fejlődésének támogatásáról. A természet adta lehetőségekkel szoros kapcsolatban segítenek felfedezni és értékelni a környezetünket, miközben megtanulunk síelni, snowboardozni és a sípályán navigálni.

A síiskola a budakalászi Auchan mögött található, megközelíteni az Auchan parkolójából lehetséges. Parkolásra a síiskola bejárata előtt van lehetőség. További információ: www.siiskola.com

Tradicionális harcművészet a Szentistvántelepi Általános Iskolában

Az új tanév elején Wing-tsun edzések indultak a Szentistvántelepi Általános Iskolában. Kis István mester kedden este 7 és 8 óra között, pénteken pedig 6 és fél 8 között várja az érdeklődőket. Az edzésekre bárki jöhet, kortól és nemtől függetlenül. Jelenleg 16-an látogatják a foglalkozásokat. Kis Istvánt arra kértük, mutassa be ezt a nagy múltú harcművészeti formát.

„A Wing-tsun kung fu körülbelül 300 éves, dél-kínai tradicionális harcművészet. Egy shaolin papnő alkotta meg és ezt fejlesztették tovább az évszázadok során. A legnagyobb mesterek egyike Ip man nagy mester, akitől Bruce Lee is tanult. A mi nagy mesterünk dr. Leung Ting, a Wing-tsun kung fu világszervezet elnöke, aki minden évben eljön hozzánk szemináriumot tartani. Az ő személyes diákja Maday Norbert 9 fokozatú nagymester, aki 40 éve hozta be ezt a gyönyörű harcművészetet hazánkba. Az eltelt időben rengetegen lettek mesterek a keze alatt. Az egyik ilyen mester Szabó Csaba 6 fokozatú mester, aki engem is tanít 7 éve. Ahhoz, hogy iskolát tudtam nyitni, az ő beleegyezésük kellett, amit megkaptam.

A Wing-tsun magyarul azt jelenti, gyönyörű tavasz. Ez egy önvédelmi harcművészet és mivel egy nő találta ki, így nem az erőre alapszik, hanem a technikai, matematikai, anatómiai készségeket fejleszti. Ugyanis egy nő gyengébb, mint egy férfi és ezért meg kell magát védeni. Ez a harcművészet önbizalmat, technikai tudást ad. Van egy szabály, hogy nincs szabály. Ezért nálunk nincs verseny, mert ugye az utcán sincs. Én hét éve csinálom és 1 mester fokozatú vagyok. Mielőtt mester lettem, előtte volt 12 tanulói fokozatom” – mondta lapunknak Kis István.

CSAKNEM 700 INDULÓ A TOUR DE KALÁSZON

Összesen 674-en regisztráltak az idei, sorrendben immár 20. Tour de Kalász kerékpáros erőpróbára. Az egyik legnépszerűbb kategóriában 101 család tekerte a pedált és ment végig a távon.

Több százan vettek részt a vasárnap délelőtt megrendezett Tour de Kalászon. A mozogni vágyókat ragyogó idő és kiválóan előkészített versenypálya fogadta. A nevezés kilenc órakor nyílt meg és ahogy közeledtünk az első rajt időpontjához, úgy telt meg a Faluház udvara a bringásokkal. Kicsik és nagyok, sőt egész családok vállalták a kihívást, hogy sportoljanak egy jót a kijelölt pályákon. A biztonság jegyében a mezőnyt felvezető és záró kerékpárosok kísérték, mindkét útvonalat rendőrök, városrendészek, a kalászi iskolák pedagógusai, önkéntesek és közösségi szolgálatot teljesítő diákok biztosították.

A szervező Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár munkatársai két távon hirdették meg az erőpróbát: a kicsik 6,5, a nagyok pedig 16 kilométert kerékpároztak. A célba érkezést követően összesen tíz kategóriában hirdettek győztest. A legtöbb nevező számára a részvétel jelentette az igazi élményt: ismét kiderült, hogy a Tour de Kalász nem csak egy sportesemény, hanem egy közösségformáló, közösségerősítő rendezvény is.

„Már többször rajthoz álltam a Tour de Kalászon, de most értem célba először, korábban mindig közbejött valamilyen technikai probléma. Nagyon szimpatikus ez a rendezvény, mert a sport öröme a lényeg és nagyon sok embert megmozgat. Arra szeretném felhívni az összes bringás figyelmét, hogy mindenki viseljen sisakot, mert életet menthet!” – mondta lapunknak a verseny abszolút győztese, Steinbach Ágoston.

A leggyorsabbak erre az alkalomra tervezett egyedi pólót kaptak, a dobogósokat éremmel és sportos ajándékokkal jutalmazták.

300 résztvevő és 1,5 millió forint támogatás a második budakalászi Szponzorfutáson

Ismét Szponzorfutást szervezett a BSC Budakalász az Omszk parkban. A látványos eseményen 350-en vettek részt és másfél millió forint jött össze az egyesület támogatására.

Másodszor rendezte meg a Szponzorfutást a BSC Budakalász az Omszk parkban. Az esemény fő célja az volt, hogy a résztvevők közös erővel teremtsék elő a klub felnőtt és utánpótláskorú kézilabda csapatainak működéséhez szükséges anyagiakat. Az egyesület elnöke, Lakatos Zoltán elmondta: a BSC kézilabda-szakosztály minden felnőtt és utánpótlás korú versenyzője eljött a futásra, de ott voltak a klubot támogatni kívánó hozzátartozók, barátok is.

„Azt szerettük volna elérni, hogy egy kis mozgással támogassa minden induló az egyesület működését. A klub sikere érdekében megpróbáltuk rávenni a sportolókat, hogy megszólítsák a környezetüket és találjanak potenciális támogatókat. Az ő segítségük tiszteletére futunk a mai rendezvényen. Örömmel mondhatom, hogy minden szponzor hozzájárult az egyesület működéséhez pénzzel vagy tárgyi felajánlásokkal” – fogalmazott Lakatos Zoltán elnök.

Az idei Szponzorfutáson 350-en vettek részt és 1,5 millió forint támogatás jött össze. Ez a fajta szponzorációs esemény egyébként Európában számtalan országban bevált formája az amatőr sport finanszírozásának.

Igazi közösségi sportélmény

PATAK PATRIOTS

A frizbit már valószínűleg mindenki ismeri mire iskolába megy, hiszen ahogy kisüt a tavaszi nap máris repülnek a korongok a nagyobb kertekben, füves területeken és a vízpartokon. Kevesen tudják azonban, hogy a frizbi egy csapatsport, ami egyre inkább népszerűvé válik Magyarországon is. Budakalászon 2022 tavaszán alakult meg az első, Patak Patriots nevű frizbi-csapat, ami idén nyáron már NBII-ben mérte össze a tudását más repülőkorongos csapatokkal. A Patak Patriots vezetőjével, edzőjével, Stefler Andrással beszélgettünk.

Sokan dobáltunk már frizbit, de mitől válik ez sporttá?

A frizbi egy standardizált műanyag korong, aminek a méretei szabályozottak. A játék angol-szász eredetű, leginkább az amerikai focira hasonlít: a két csapat egy téglalap alakú pályán oly módon próbál pontot szerezni, hogy átjuttatja a frizbit a szemben lévő csapat hátsó, pontszerző területére. Ha eljut a célterületre a korong és egy csapattárs el is kapta, akkor megvan a pont. Az amerikai focihoz képest a különbség az, hogy itt nem futhatunk a frizbivel, meg kell állni és passzolni, ami növeli az egymásra utaltságot és kikényszeríti az együttműködést. A védekező vagy embert fog, vagy zónákban védekezik. A frizbit vagy a levegőben blokkolják, vagy úgy bezavarnak a passzolónak, hogy az elvétí a dobást. A játék a '70-es években a bevásárlóközpontok kivilágított beton parkolóiban jött létre, ahol a játékosok úgy vélték, hogy a legjobb szabályrendszerrel rendelkező sportot hozták létre. Amerikában, Új-Zélandon és Ausztráliában nagyon népszerű ez a játék, ezekben az országokban, csakúgy, mint most már Európában is, világbajnokságokat is szoktak rendezni. Kevesen tudják, de a világbajnokságról a magyar U20 koedukált csapat tavaly elhozta az aranyérmet. A frizbi előre láthatólag 2032-ben már olimpiai sportág lesz.

Mikor kezdett el komolyabban frizbizni?

Az egyik munkahelyemen volt egy lelkes kollegám, aki egyetemről frissen kikerültek közül toborzott embereket a frizbicsapatába. Akkoriban még csak négy csapat volt az országban. Ez előtt nem

ismertem ezt a sportot, szívesen csatlakoztam a társasághoz. Heti kétszer két évig edzettünk, versenyeztünk együtt. Nagyon megszerettem, mert nem volt annyira intenzív, esti órákban volt a gyakorlás, bele tudtam illeszteni a napirendembe és kifejezetten szimpatikus emberekkel találkoztam ott. Aztán egyre több elfoglaltságom lett és nem tudtam tartani a tempót, de a kapcsolatok és a frizbi szeretete megmaradtak. 15 évvel később ide költöztünk Budakalászra, a gyerekeink iskolába mentek, így kicsit több idő szabadult fel az életemben. A feleségemmel is sokat frizbiztem, megtanítottam neki egy két dobást, de a csapatjáték hiányzott. Akkoriban jött az ötlet, hogy meg kéne tanítani ezt a sportot pár embernek, hogy tudjak helyben is játszani. Ez időben egybeesett azzal, hogy megnyitott a Patakpart Általános Iskola, aminek a tornaterme alkalmas arra, hogy frizbiedzéseknak helyet biztosítson.

Hogyan állt össze a budakalászi csapat?

2021-ben egy közös táborozás alatt találtunk a helyiekkel egy nagy füves területet, ahol többeket be tudtam vonni a sportba. Meglepetésemre többen is voltak ott, akik már ismerték a játék menetét és egész ügyesen bántak a frizbivel. Kiderült számomra az is, hogy a Testnevelési Főiskolán a diákok tanrendjébe is bekerült a frizbi, mint választható tantárgy, ezért egyre többen ismerték már a játékot országszerte. A tábor után fellelkesültem és írtam olyan helyi csoportoknak, közösségeknek, amiknek rajta voltam a levelezőlistáján, hogy szeretnék csapatot alakítani és egy bemutató órát tartani, ahol meg lehet ismerni ezt a nagyszerű csapatjátékot. Kibéreltük a Patakpart Általános Iskola tornatermét heti egy estére, ahol gyakorolhattuk a dobásokat, egy másik alkalommal pedig szabadterén edzünk, ha az időjárás engedi. Mostanra nagyjából 25-en játszunk rendszeresen az edzéseken.

Mesélnél egy kicsit a csapatról?

Budakalásziak vagyunk, a patakpartról jöttünk, ezért lett a nevünk Patak Patriots. Nagyrészt olyan családostok a játékosaink, ahol a gyerekek már iskolások, így el lehet szabadulni heti 1-2 edzésre otthonról. Mi úgy oldjuk meg, hogy egyszer a feleségem megy

edzésre, egyszer én, ami azt jelenti, hogy amikor ő megy, próbálom neki átadni a gyakorlandó feladatokat szóban. Fontos ez a munkamegosztás, mert valakinek a gyerekekkel

is kell lenni. Az edzés pont abban az időpontban van, amikor átnézik a leckét, vacsoráznak, fürdenek a kisebbek. Mi nagyjából mind egy cipőben járunk ilyen szempontból a csapatban, ezért toleránsak vagyunk egymással. Általában hulla fáradtan érünk az edzésre. Van, hogy kifejezetten nehéz lemenni, de ha már ott vagyunk, az nagyon üdítő, főleg, ha egész nap szellemi munkát végeztünk. Mindig úgy megyünk haza, hogy milyen jó hogy lejöttünk edzeni.

Tehát a csapattagok nagyrészt hasonló élethelyzetben vannak. Alakultak baráti kapcsolatok is az edzéseken?

Nagyon is. Ez a tisztességes játék, a nagyobb csapatba tartozás érzése összeköti az embereket. Voltak nyáresti találkozásaink és bográcsolás családostól, ahol mindenki megismerhette jobban egymást.

Úgy tudom, hogy idén az NBII-ben több mérkőzések is volt.

Mi abban a tekintetben egyedinek számítunk Magyarországon, hogy felnőtt csapat vagyunk, nagyrészt 30-40 plusszos játékosokkal. Fel kellett kutatnom azokat a csapatokat, akikkel tudtunk barátságos meccseket játszani, mert szerettünk volna mások játékaiból tanulni, rutint szerezni, ellesni új technikákat és tudni, hol vannak a megerősítendő gyenge pontjaink. Ebben az évben indult két osztály, amire beneveztük a csapatot. Négy versenypontunk volt, kétszer utaztunk már Győrbe játszani. Lett volna itt is a BMSE pályán egy megmérettetésünk, de sajnos lemondásra került a másik csapat részéről, amit nagyon sajnálunk, mert végre megmutathattuk volna magunkat a kalásziaknak is. Az NBII lehetőséget adott arra is, hogy kapcsolatokat építsünk. Nyáron volt egy barátságos mérkőzésünk a Viadukt SE Biatorbágy Ultimate Team nevű csapattal, őket láttuk vendégül július elején. Még Fehérváron lesz egy meccsünk ősszel. Nekünk a szoros meccs is komoly eredmény, hiszen nehéz lenne tizenéves fiatalokat legyőzni, akik hetente többször edzenek sok éven át. Mi nem az eredménytérképen szerettünk volna megjelenni, csak az volt a vágyunk, hogy tudják meg a sport kedvelői, hogy Budakalászon van egy frisbizemkezdő csapat, ami beáll a magyar repülőkorong szövetség alá, mint egy tagszervezet.

Mi az, ami miatt jó szívvel ajánlod ezt a sportot?

A frisbizésnek van három fontos előnye. Az első, hogy nem kontakt-sport, tehát minimális az ütközés miatti sérülés. Ez a mi korosztályunkban fontos, mert sérülékenyebbek vagyunk, nem kell attól félni, hogy ellöknek, letérdelnek.

A másik előnye, hogy koedukáltak a csapatok, ami egy más fajta csapategységet visz a közösségbe, mint amit egy homogén csapatnál láthatunk. Mindenkinek megvan a maga helye, posztja, szerepe. A hangulat sokkal jobb, nincs akkora versengés, konfrontáció a tagok között. Nálunk házaspárok is együtt játszanak, ami különleges, meghittebb légkört visz a pályára.

A harmadik, ami nagyon szerethetővé teszi ezt a sportot az, hogy a tagok kölcsönösen tisztelik egymást, mindenkinek fontos a fair play. Nem kell a játékhoz bírót, ha nézeteltérés van, akkor csak a két érintett játékos dönti el, hogy ki hibázott. A konfliktusok minimálisak, baráti hangvételűek a meccsek. Minden mérkőzés úgy záródik, hogy a két egymással játszó csapat egy kört alkotva megbeszéli a közös játékot.

Mik a tervei a csapattal?

A legfontosabb, hogy példát mutassunk egymásnak és a gyerekeinknek abban, hogy 30-50 évesen is lehet aktív életet élni. Mi otthon is játszunk a gyerekeinkkel, mert szeretnénk, ha belőlük is összeállna egy fiatal csapat. A Patakpart Általános Iskola karbantartójának a fia, Paksai Marci az első olyan szakedzője a sportnak, aki magas szinten tanulta az oktatást és élvonalbeli játékos is egyben. Sikerült őt meggyőzni arról, hogy itt Kalászon van a sportág iránt érdeklődés. Ennek eredményeképpen hétfőn és péntekenként elindul az oktatás 7-11 évesek körében, ahol fiúk és lányok együtt, csapatban lépnek fel a pályára, ami nem általános a gyereksportokban. Látják majd egymást kiélezett helyzetekben és együtt küzdenek. Ezt eredménynek élem meg. Céloom a Patak Patriots-al alapvetően az, hogy mindenki tudjon mozogni és alakuljon egy közösség, ami megtartó erő lehet a hétköznapokban. A csapat nyitott, mindig szeretettel várjuk azokat a játékosokat, akiknek ideális az, ha nem feltétlenül a győzelem a fontos, hanem a játéklélmény.

Gulyás Rita

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük Budakalász Város legfiatalabb lakóit!

Hevő Nóra
Kmetty Dorka
Liszikai Gerda
Nagy Fruzsina Mária
Petricskó-Szabó Ádám
O. Szabó Erik
Szabó Domonkos

Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse őket és családjukat!

Október 7. SZOMBAT 9.00

Őszi Tófutás

A versenyzés öröme mellett színes kísérő programokkal várjuk a résztvevőket és a kísérőket egyaránt! Nevezés 9 órától, rajtok kategóriánként 10 órakor indulnak.

Helyszín: Omszk-tó, Tanító utca, Budakalász

Október 7. SZOMBAT 17.00

A Budakalászi Szent Ferenc Karításcsoport támogatása céljából a Szentistvántelevi Iskola színjátszói és cserkészek bemutatják a MOMO című zenés színdarabot.

Rendező: Wettsteinné Andrásfalvy Etelka

Zene: Wettstein Márk, W. A. Etelka

A belépés díjtalan, de a karitászt tevékenységének támogatása céljából adományokat elfogadunk.

Október 8. VASÁRNAP 10.00 -18.00

Tarsolyosok XXXVIII. Országos Találkozója

A részletes program: www.koskarolyhm.hu

A rendező, Nyers Csaba Károly a műsorváltozás jogát fenntartja. Tel: 06-20/367-2675

Október 13. PÉNTEK 17.00

Szüreti Lenvirág Táncház

A táncokat tanítják: Pukli Gabi, Gyémánt Ádám, Hermes Benedek, Petrik Zsuzsi.

A talpalávalót Juhász Dénes és barátai húzzák. Várunk mindenkit szeretettel!

Október 14. SZOMBAT 10.00

Családi Matiné - Bolba Éva Jazzterlanc koncert

A koncert címe: Varázserdő hangjai

Jegyek: tixa.hu

2023. október 14. SZOMBAT 19.00

Kaposi Kammerchor kórus koncertje

Örömezen sorozatunkban

Műsoron: Monteverdi, Ramsey, Purcell, Mendelssohn, Schumann, Cornelius művei

Jegyek elővételben: 1000 Ft

A helyszínen, a koncert előtt: 1500 Ft

(Fogyatékkal élőknek és 1 fő kísérőnek: ingyenes.)

OKTÓBER 15. VASÁRNAP 10.00 -18.00

V. Vízkonferencia

Téma: „A FÖLD VÉRE A VÍZ,

VÍZ, VÍZ, AZ ÉLET ANYJA”

„3 perc levegő nélkül, 3 nap víz nélkül, 3 hét élelem nélkül” A rendező: Nyers Csaba Károly

Tel: 06-20/367-2675

Október 20. PÉNTEK 20.00

Alapi Power Band

Az Alapi Power Band a valójában közel 10 éve alakult. Tagjai különböző nagyszerű formációkból ismerhetők. Koncertprogramjukat azokból a népszerű, ma már klasszikus rock dalokból állították össze, melyeket mindannyian nagyon szeretnek és melyek ikonikusnak számítanak a világ minden részében. Elhangzanak DEEP PURPLE, WHITESNAKE, JIMI HENDRIX, TOTO, JEFF BECK, LED ZEPPELIN klasszikusok.

Jegyek a tixa.hu oldalon válthatók.

További jegyek a helyszínen az esemény napján vásárolhatók: 4000 Ft

Október 21. SZOMBAT 18.00

Márk evangéliuma - Színjáték egy felvonásban amatőr színészek közreműködésével

Az előadásra korlátozott számban, 90 fő erejéig tudunk vendégeket fogadni. További előadások lesznek Pócsmegyeren és Szentendrén.

Az előadások ingyenesek.

Október 23. HÉTFŐ 17.00

1956-os Forradalom és Szabadságharc tiszteletére rendezett megemlékezés és város díjak átadása

Október 26. CSÜTÖRTÖK 19.00

Lélekbúvár sorozatunk októberi vendége

Dr. Piczkó Katalin pszichiáter, ténér

Az előadás címe: Szeretetkert

Jegyek a tixa.hu oldalon és a helyszínen

az esemény napján válthatók.

Elővételben: 2000 Ft, a helyszínen: 2500 Ft.

Október 28. SZOMBAT 9.00

Nagy városi geocaching

Várjuk a kalandot kereső csapatok jelentkezését! Két távra lehet jelentkezni a kicsiknek egy rövidebbet a nagyoknak egy izgalmasabbat több kincsesládával!

A csapatoknak 9 órától nevezés a Holló völgyben, 10 órától pedig rajt! Két távon indul el a kincskeresés. A kisebbeknek a táv 4-6 km, a nagyobb gyerekek és csapattársaik pedig 10-12 kilométeres távon indulhatnak útnak.

Összesen 10 csapat jelentkezését várjuk, jelentkezni az utto.vanda@budakalasz.hu email címen lehet.

A csapatok véglegesítése a helyszínen történik az indulás előtt.

A jelentkezés regisztráció szükséges az andras.gerstenkorn@gmail.com címen.

Jelentkezési határidő: 2023. október 18., 18 óra

Részvételi díj: 1000 Ft/fő

Kincskeresésre fel!

Október 28. SZOMBAT 19.00

Contempo Classic komolyzenei koncert

Az est művészei: Horányi Sándor, Pozsár Eszter, Csorkulya József

Jegyek elővételben: 1500 Ft, a helyszínen 2000 Ft

Október 28 és 29. SZOMBAT, VASÁRNAP 10.00

LEGO-kiállítás

ÁLLÁS | Takarító munkatársat keres a Faluház

A Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár (Faluház) határozatlan idejű jogviszony keretében takarító munkatársat keres teljes munkaidős 8 órás, vagy részmunkaidős 4 órás időtartamban. Információ, jelentkezés önéletrajzzal a gondnok@koskarolyhm.hu címen Decsi László gondnoknál. További információ: +3670-411-0753 (hétköznap 8:00-16:00 között)

BUDAKALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc

Szerkesztők: Orosz Ferenc, Péterffy Gábor

Munkatársak: Gulyás Rita, Urbán Ákos

Fotók: Hartl-Nagy Tamás, Szabó Zoltán

Címlapfotó: Vass Nóra

Tördelés: Ali Vali

Nyomatás újrapapír felhasználásával:

Print Brokers Team Kft.

E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | Telefon: 06 26/340-266

Újrapapír

TÖFUTÁS

2023. OKTÓBER 07.
SZOMBAT 10.00

NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL A
RAJTOK KATEGÓRIÁNKÉNT 10 ÓRÁTÓL KATEGÓRIÁNKÉNT
HELYSZÍN: OMSZK PARK TANÍTÓ UTCAI SZAKASZ

RÉSZLETEK A WWW.KOSKAROLYMH.HU HONLAPON ÉS A WWW.FACEBOOK.COM/KKMHK FACEBOOK OLDALON!

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

CSALÁDI
MATEINÉ

VARÁZSERDŐ HANGJAI

BOLBA ÉVA és a
HALLERLÁNC

2023. OKTÓBER 14. SZOMBAT, 10.00

Bolba Éva - jazz-ének előadóművész
Biera Zsolt - Kossuth-díjas harsonnáművész
Birta Miklós - Artisjus-díjas gitároművész

További jegyinformáció:
honlapunkon és Facebookon

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

ALAPI POWER BAND

RockHáz
Hangföld

2023. 10. 20.
péntek, 20 óra

TOVÁBBI JEGYINFORMÁCIÓ:
HONLAPUNKON ÉS FACEBOOKON.

AZ ELŐADÁS AZ NKA HANGFOGLALÓ
PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

Budakalász Város Önkormányzata és
a Kós Károly Múvelődési Ház és Könyvtár
tisztelttel meghívja Budakalász lakosait
2023. október 23-án 17:00 órára

AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC TISZTELETÉRE RENDEZETT MEGEMLÉKEZÉSRE

és a városi díjak, Budakalász Díszpolgára és
a Budakalászi Emlékérem átadó ünnepségére.

Helyszín: Kós Károly Múvelődési Ház nagyterme

Az ünnepi műsorban közreműködik a Kalász Suli 5. évfolyama.

Az ünnepi műsor után emlékező menet indul az OMSZK parkba a koszorúzás helyszínére
a kopjafához, ahol együtt helyezzük el a megemlékezés virágait.

Hozzon egy méceszt, emlékezzünk együtt 56 hőseire!

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

